

ENERGADVOKATA P. K. VILJALONA [P. C. VILLALÓN]

SECINJUMI,

sniegti 2010. gada 9. decembrī (1)

Lieta C-384/09

Prunus SARL

pret

Directeur des services fiscaux

(*Tribunal de Grande Instance de Paris* lūgums sniegt prejudiciālu nolikumu)

Kapitāla brīva aprīte – Tiešie nodokļi – Nodoklis, kas jāmaksā par nekustamo īpašumu, kurš atrodas kādā no dalībvalstīm – Juridiskas personas nekustamais īpašums – Regulējums attiecībā uz atbrīvošanu no nodokļa, kas atšķiras atkarībā no tā, vai sabiedrības faktiskā juridiskā adrese atrodas dalībvalstī vai trešā valstī – Kapitāla brīvas aprītes piemērošana aizjūras zemēs un teritorijās – Padomes Lēmumu 91/482/EEK un 2001/822/EK interpretācija

Satura rādītājs

I – Atbilstošais tiesiskais regulējums – 2

A – Atbilstošās Savienības tiesību normas – 2

B – Atbilstošās valsts tiesību normas – 6

II – Fakti – 7

III – Tiesvedība Tiesā un prejudiciālie jautājumi – 7

IV – Par pirmo prejudiciālo jautājumu – 8

A – Ievada apsvērumi – 8

1) Kapitāla brīva aprīte un tā raksturojuma virzība – 8

2) AZT un to juridiskais statuss Savienības tiesībās – 9

3) Kopsavilkums – 14

B – LESD 63. panta piemērojuma attiecībā uz AZTI – 14

1) Kapitāla brīvas aprites vai brīvības veikt uzņēmējdarbību piemērojamā – 14

2) LESD 63. panta 1. punkta nepiemērojuma, kas izriet no Lēmumiem 91/482 un 2001/822 – 15

3) Par LESD 63. panta nepiemērojumu, kas izriet no LESD 64. panta 1. punktā ietvertās standstill klauzulas – 18

C – LESD 63. panta pārkāpums – 21

1) Par kapitāla brīvas aprites ierobežojuma esamību – 21

2) Par ierobežojuma attaisnojumu – 24

V – Par otro prejudiciālo jautājumu – 29

VI – Secinājumi – 30

1. *Tribunal de Grande Instance de Paris* uzdod divus prejudiciālos jautājumus par tādā Francijas tiesību aktu nodokļu jomā atbilstību Līgumiem, kuros, piemērojot atbrīvojumu no nodokļa, kas juridiskām personām jāmaksā par nekustamo īpašumu, ir paredzēta atšķirīga pieeja atkarībā no tā, vai nodokļu maksātāja vadības faktiskā atrašanās vieta ir daļēbvalstī vai trešā valstī. Šīs lietas patnība ir arī tā, ka attiecīgās sabiedrības vadības faktiskā atrašanās vieta ir Britu Virdžīnu salas, kuras, kā zināms, nav trešā valsts, bet gan aizjūras teritorija, uz kuru attiecas Līguma par Eiropas Savienības darbību 198. un nākamā pantu īpašie noteikumi.

2. Ēmot vērā iepriekš teikto, Tiesu līdz interpretēt tiesību normas par kapitāla brīvu apriti, aplūkojot tās saistībā ar patnību, kas izriet no aizjūras zemēm un teritorijām (turpmāk tekstā – “AZT”) piemērojamo regulējuma, it īpaši, ja daļēbvalsts atsaucas uz krāpšanas apkarošanu nodokļu jomā, lai attaisnotu kāda brīvības ierobežojuma tiesiskumu.

3. Šis jautājums ir aktuāls, aplūkojot to mūsu jurisdikcijā jau labi zināmajā kontekstā, jo nesen skatītajās lietās *ELISA* un *Établissements Rimbaud* (2) Tiesa pamatojās uz šeit jau minētajām tiesību normām, gan piemērojot tās ierobežojumiem attiecībā uz citām daļēbvalstīm un Eiropas Ekonomikas zonas valstīm. Un, visbeidzot, šī lieta palīdzēs Tiesai papildināt savu judikatūru, sniedzot atbildes uz specifiskiem jautājumiem, kuri attiecas uz AZT.

I – Atbilstošais tiesiskais regulējums

A – Atbilstošās Savienības tiesību normas

4. LESD 63. un 65. pantā kapitāla brīva aprīte ir formulēta šādi:

“63. pants

1. Ievērojot šajā nodaļā izklāstotos noteikumus, ir aizliegti visi kapitāla aprites ierobežojumi dalībvalstu, kā arī dalībvalstu un trešo valstu starpā.

2. Ievērojot šajā nodaļā izklāstotos noteikumus, ir aizliegti visi maksājumu ierobežojumi dalībvalstu, kā arī dalībvalstu un trešo valstu starpā.

64. pants

1. Šī Līguma 63. pants neliedz attiecināt uz trešām valstīm ierobežojumus, kas 1993. gada 31. decembrī pastāvēja valstu vai Savienības tiesību aktos par kapitāla atvēršanu starp dalībvalstīm un trešām valstīm, ja tās ietver tiešas investīcijas – arī investīcijas nekustamajam īpašumam – kā arī par uzņēmējdarbības veikšanu, finanšu pakalpojumu sniegšanu vai vārtpapīru laišanu kapitāla tirgū. Attiecībā uz ierobežojumiem, kas pastāvēja Bulgārijas, Igaunijas un Ungārijas tiesību aktos, attiecīgais datums ir 1999. gada 31. decembris.

[..]

65. pants

1. Šī Līguma 63. pants neskar dalībvalstu tiesības:

a) piemērot atšķirīgus attiecīgus nodokļu tiesību normas dažādiem nodokļu maksātājiem, kuru stāvoklis ir atšķirīgs viņu dzīvesvietas vai kapitāla ieguldījuma vietas dēļ;

b) veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai novērstu attiecīgās valsts normatīvo aktu pārkāpumus, jo īpaši nodokļu jomā un finanšu iestāžu konsultatīvās uzraudzības jomā, vai noteikt procedūras, kā pārvades vai statistikas informācijas vajadzībām deklarēt kapitāla atvēršanu, vai arī veikt pasākumus, ko pamato sabiedriskās kārtības vai sabiedriskās drošības intereses.

[..]

3. Šī panta 1. un 2. punktā minētie pasākumi un procedūras nerada iespēju patvaigi diskriminēt vai slēpti ierobežot kapitāla brīvu atvēršanu un maksājumus, kā to nosaka 63. pants.

4. Ja nav noteikts neviens pasākums, piemērojot 64. panta 3. punktu, Komisija vai, ja Komisija nav pieņemusi lēmumu trīs mēnešu laikā no attiecīgās dalībvalsts iesnieguma, Padome var pieņemt lēmumu, kas nosaka to, ka ierobežojoši nodokļu pasākumi, kurus dalībvalstis noteikušas attiecībā uz vienu vai vairākām trešām valstīm, ir jāuzskata par atbilstīgiem Līgumiem tikai, ja ciktāl tos pamato atbilstība kādam no Savienības mērķiem un ciktāl tie saskan ar iekšējā tirgus pienācīgu darbību. Padome pieņem lēmumu vienprātīgi pēc kādas dalībvalsts pieteikuma saņemšanas.”

5. Savukārt AZT piemērojamais regulējums ir ietverts LESD ceturtajā daļā. Attiecībā uz šo tiesvedību īpaši būtu uzsvērtas šādas normas:

“198. pants

Ar šo dalībvalstis piekrīt asociēt ar Savienību zemes un teritorijas ārpus Eiropas, kuras uztur pašas attiecības ar Dāniju, Franciju, Nīderlandi un Apvienoto Karalisti. Šīs zemes un teritorijas, turpmāk sauktas par “zemēm un teritorijām”, ir uzskaitītas II pielikumā.

Asociācijas mērķis ir veicināt šo zemju un teritoriju ekonomisku un sociālu attīstību, kā arī nodibināt to ciešus ekonomiskus sakarus ar Savienību.

Saskaņā ar šo Līguma preambulas izklāstajiem principiem asociācija galvenokārt kalpo šo zemju un teritoriju iedzīvotāju interesēm un labklājībai, palīdzot sasniegt tūdu ekonomisku, sociālu un kultūras attīstību, pēc kādas viņi tiecas.

199. pants

Asociācijai ir šādi mērķi:

- 1) Dalībvalstis tirdzniecībā ar šīm zemēm un teritorijām piemēro tūdu pašu režīmu, kāds saskaņā ar Līgumiem ir spēkā starp pašām dalībvalstīm.
- 2) Visas zemes un teritorijas tirdzniecībā ar dalībvalstīm un pārvietojamām zemēm un teritorijām piemēro tūdu pašu režīmu, kādu tās piemēro Eiropas valstij, ar ko tām ir īpašas attiecības.
- 3) Dalībvalstis veicina investīcijas, kas vajadzīgas šo zemju un teritoriju pakāpeniskai attīstībai.
- 4) Attiecībā uz Savienības finansētām investīcijām dalība projektā un piegāžu konkursos visām fiziskām un juridiskām personām, kas ir dalībvalstu vai šo zemju un teritoriju pilsoņi, ir atklāta un ar vienādiem nosacījumiem.
- 5) Dalībvalstu attiecībās ar zemēm un teritorijām pilsoņu un sabiedrību tiesības veikt uzņēmējdarbību bez diskriminācijas reglamentē noteikumi un procedūras, ko paredz nodaļa par tiesībām veikt uzņēmējdarbību, ja vien saskaņā ar 203. pantu nav pieņemti īpaši noteikumi.

[..]

203. pants

Padome, pamatojoties uz pieredzi, ko tā guvusi Savienības asociācijā ar šīm zemēm un teritorijām, un pamatojoties uz Līgumos izklāstajiem principiem, pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu pieņem noteikumus attiecībā uz sākumiem nosacījumiem un procedūru, kā ar Savienību asociētās zemes un teritorijas. Ja attiecīgos noteikumus pieņem ar īpašu likumdošanas procedūru, Padome tos pieņem vienprātīgi, pēc Komisijas priekšlikuma un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu.”

6. LESD II pielikums, kas attiecas uz AZT, kam piemēro Līguma ceturts daļas noteikumus, citu starpā attiecas arī uz Britu Virdžīnu salām.

7. Ar Padomes 1991. gada 25. jūlija Lēmumu 91/482/EEK par AZT asociāciju ar Eiropas Ekonomikas kopienu (3) tobrīd pastāvošā Eiropas Ekonomikas kopiena pieņēma īpašus noteikumus, ko piemēro attiecībās ar AZT. Minētais lēmums bija spēkā līdz 2001. gada 1. decembrim.

8. Attiecībā uz kapitāla atvēršanu, tajā ir paredzēts turpmāk minētais:

“180. pants

1. Attiecībā uz kapitāla atvēršanu, kas saistīta ar investīcijām un kriptējumiem maksājumiem, AZT un Kopienas dalībvalstu kompetēšs iestādes maiņas operāciju jomā atturas no tūdu pasākumu pieņemšanas, kuri ir nesaderīgi ar to pienākumiem, kas izriet no šā lēmuma noteikumiem prešu

un pakalpojumu tirdzniecības, uzņēmējdarbības un rūpnieciskās sadarbības jomā. Tomēr minētie pienākumi neliedz piemērot nepieciešamos aizsardzības pasākumus tādā iemesla dēļ, kas saistīti ar nopietnām ekonomiskām grūtībām vai būtiskām maksājumu bilances problēmām.

2. Attiecībā uz kapitāla apriti, kas saistīta ar investīcijām un kērtjiem maksājumiem, AZT kompetentās iestādes, no vienas puses, un Kopienas dalībvalstis, no otras, ciktāl tas iespējams, atturas no diskrimināciju pasākumu pieņemšanas attiecībā vienas pret otru, un atturas izrādīt labvēlīgāku attieksmi pret trešām valstīm, tomēr paši ņem vērā starptautiskās monetārās sistēmas nepastāvīgumu, pašu monetāru nolīgumu esamību un maksājumu bilances problēmas.

Gadījumā, ja šādi pasākumi vai attieksme ir neizbēgami, tos turpina vai pieņem saskaņā ar starptautiskām monetārām normām un dara visu iespējamo, lai līdz minimumam samazinātu negatīvās sekas uz iesaistītajām pusēm.”

9. 2001. gada 2. decembrī stājās spēkā Padomes 2001. gada 27. novembra Lēmums 2001/822/EK par AZT asociāciju ar Eiropas Kopienu (4). Šis lēmums, kas aizstāj Lēmumu 91/482/EEK, paredz pašus noteikumus attiecībā uz kapitālu:

“47. pants

Kērtjie maksājumi un kapitāla aprīte

1. Neskarot 2. punktu:

a) dalībvalstis un AZT iestādes nepieņem ierobežojumus nekādām maksājumiem brīvi konvertējamās valūtās maksājumu bilances tekošajā kontā starp Kopienas un AZT rezidentiem;

b) attiecībā uz darījumiem maksājumu bilances kapitāla kontā dalībvalstis un AZT iestādes nepieņem ierobežojumus brīvai kapitāla aprītei saistībā ar tiešiem ieguldījumiem sabiedrībās, kas izveidotas saskaņā ar uzņēmējdarbības dalībvalsts, zemes vai teritorijas tiesību aktiem, un nodrošina, ka līdzekļus, ko veido šie ieguldījumi, un visu peļņu, kas no tiem rodas, var saņemt un repatriēt.

2. Kopienai, dalībvalstīm un AZT ir tiesības veikt pasākumus, kas *mutatis mutandis* minēti Līguma 57., 58., 59., 60. un 301. pantā saskaņā ar tajos paredzētajiem nosacījumiem [...]. Veicot šādus pasākumus, AZT iestādes, dalībvalsts vai Kopiena nekavējoši informē vienu otru un iespējami ātri iesniedz viena otrai attiecīgo pasākumu izbeigšanas grafiku.”

B – *Atbilstošās valsts tiesību normas*

10. Saskaņā ar Francijas *Code général des impôts* [Vispārējais nodokļu kodekss] (turpmāk tekstā – “CGI”) 990.D panta 1. punktu juridiskām personām, kurām tieši vai pastarpināti pieder viens vai vairāki nekustamie īpašumi, kas atrodas Francijā, vai kurām ir lietu tiesības uz šādiem īpašumiem, jāmaksā ikgadīgais nodoklis 3 % apmērā no šo īpašumu vai tiesību tirgus vērtības. Šis nodoklis attiecas uz visa veida juridiskām personām, tostarp sabiedrībām, fondiem un asociācijām.

11. CGI 990.E pantā ir paredzēts atbrīvojums no minētā nodokļa saskaņā ar šādiem noteikumiem:

“CGI 990.D pantā paredzētais nodoklis netiek piemērots:

1) juridiskām personām, kuru nekustamie īpašumi Francijā 990.D panta izpratnē veido mazāk

nek? 50 % no visiem to ?pašumiem, kas atrodas Francij?. Š? noteikuma piem?rošanas d?? nekustamajos ?pašumos netiek iek?auti ?pašumi, kurus 990.D pant? min?t?s juridisk?s personas tieši vai caur pastarpin?taj?m person?m izmanto komercdarb?b?, kas nav saist?ta ar nekustamo ?pašumu;

2) juridisk?m person?m, kuru juridisk? adrese atrodas t?d? valst? vai teritorij?, kura ar Franciju ir nosl?gusi l?gumu par administrat?v?s pal?dz?bas sniegšanu, lai nov?rstu kr?pšanu nodok?u jom? un izvair?šanos no nodok?u maks?šanas, un kuras katru gadu ne v?l?k k? 15. maij? 990.F pant? min?taj? r?kojum? noteiktaj? viet? deklar? 1. janv?r? t?m pieder?jušo nekustamo ?pašumu atrašanās vietu, aprakstu un v?rt?bu, šo personu dal?bnieku identit?ti un adresi min?taj? datum?, k? ar? katram no šiem dal?bniekiem piederošo da?u vai akciju skaitu;

3) juridisk?m person?m, kuru valdes faktisk? atrašanās vieta ir Francij?, vai cit?m juridisk?m person?m, kur?m saska?? ar l?gumu nedr?kst noteikt liel?kus nodok?us, ja š?s personas katru gadu pazi?o vai uz?emas un izpilda pien?kumu p?c nodok?u administr?cijas l?guma pazi?ot tai par t?m 1. janv?r? pieder?jušo ?pašumu atrašanās vietu un aprakstu, par to akcion?ru, partneru vai citu dal?bnieku identit?ti un adresi, par katram š?dam akcion?ram, partnerim vai citam dal?bniekam piederošo akciju skaitu, da?u skaitu vai cit?m ties?b?m un sniegt pier?d?jumus par to fisk?lo rezidenci. Pien?kums rodas br?d?, kad juridisk? persona ieg?d?jas ?pašumus vai lietu ties?bas vai k??st par [citas juridiskas personas] dal?bnieci, k? min?ts 990.D pant?, vai – attiec?b? uz ?pašumiem, ties?b?m un dal?bu, kuru ?pašniece t? jau bija 1993. gada 1. janv?r?, – ne v?l?k k? 1993. gada 15. maij? [..].”

II – Fakti

12. *SARL Prunus* (turpm?k tekst? – “*Prunus*”) ir komercsabiedr?ba, kuras juridisk? adrese ir Par?z?, Francij?. Visas sabiedr?bas kapit?la da?as pieder *SA Polonium* (turpm?k tekst? – “*Polonium*”), kas ir holdinga sabiedr?ba, kuras juridisk? adrese ir Luksemburg?. Savuk?rt *Polonium* ir sabiedr?ba, kuras kapit?la da?as 100 % apm?r? pieder div?m sabiedr?b?m vien?d?s da??s, proti, 50 % pieder sabiedr?bai *Lovett Overseas SA* (turpm?k tekst? – “*Lovett*”) un 50 % pieder sabiedr?bai *Grebell Investments SA* (turpm?k tekst? – “*Grebell*”), abu min?to sabiedr?bu juridisk? adrese ir Britu Virdž?nu sal?s.

13. No 1998. l?dz 2002. gadam *Prunus* pieder?ja tr?s nekustamie ?pašumi Par?z?, par kuriem t? iesniedza attiec?gas deklar?cijas Francijas nodok?u administr?cijai. Saska?? ar CGI 990.E pantu *Prunus* sa??ma atbr?vojumu no nodok?iem 3 % apm?r? par juridiskai personai piederošo nekustamo ?pašumu. Savuk?rt sabiedr?b?m *Lovett* un *Grebell* k? *Prunus* da?u netiešaj?m ?pašniec?m katrai bija j?maks? 50 % no min?t? nodok?a, jo t?s neatbilda CGI 990.E pant? paredz?tajiem nosac?jumiem. T?d?j?di 2003. gada 7. maij? nodok?u administr?cija piepras?ja ab?m sabiedr?b?m nomaks?t attiec?go nodokli par 2001. un 2002. gadu.

14. ?emot v?r?, ka *Prunus* ir solid?ri atbild?ga [par izveidojušos par?du], Francijas iest?des piepras?ja tai nomaks?t *Lovett* un *Grebell* nodok?u par?du. Par šo l?mumu *Prunus* iesniedza s?dz?bu, kas tika noraid?ta 2006. gada 12. decembr?. *Prunus* apstr?d?ja šo l?mumu par noraid?šanu, ce?ot pras?bu *Tribunal de Grande Instance de Paris*, kas saska?? ar LESD 267. pantu v?ršas Ties?, uzdodot šo prejudici?lo jaut?jumu.

III – Tiesved?ba Ties? un prejudici?lie jaut?jumi

15. 2009. gada 29. septembr? Tiesas kancelej? tika iesniegts *Tribunal de Grande Instance de Paris* l?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu, kur? bija formul?ti š?di jaut?jumi:

“1) Vai EK l?guma 56. un n?kamie panti pie?auj t?du tiesisko regul?jumu, k?ds paredz?ts *Code général des impôts*

990.D un n?kamajos pantos, kas juridisk?m person?m ar to vad?bas faktisko atrašan?s vietu Francij? vai – kopš 2008. gada 1. janv?ra – k?d? no Eiropas Savien?bas dal?bvalst?m pieš?ir iesp?ju sa?emt atbr?vojumu no apstr?d?t? nodok?a un kas – cikt?l tas attiecas uz juridisk?m person?m ar to vad?bas faktisko atrašan?s vietu treš?s valsts teritorij? – š?das iesp?jas izmantošanu padara atkar?gu no t?, vai starp Franciju un šo valsti ir nosl?gts administrat?v?s sadarb?bas l?gums par kr?pšanas un izvair?šan?s no nodok?u maks?šanas nov?ršanu, vai ar? no t?, ka, piem?rojot l?gumu ietvertu atrunu par nediskrimin?ciju pilson?bas d??, š?m juridiskaj?m person?m nav j?maks? liel?ks nodoklis nek? tas, kas j?maks? juridisk?m person?m, kuru vad?bas faktisk? atrašan?s vieta ir Francij??

2) Vai EK l?guma 56. un n?kamie panti pie?auj t?du tiesisko regul?jumu k? *Code général des impôts* 990.F pant?, saska?? ar kuru nodok?u dienesti var paredz?t solid?ru atbild?bu par *Code général des impôts* 990.D un n?kamajos pantos paredz?t? nodok?a samaksu vis?m juridiskaj?m person?m, kas ir saist?tas ar nodok?a par?dnieku(-iem) un nekustamo ?pašumu vai ties?b?m uz to?”

16. Rakstveida apsv?rumus iesniedza *Prunus* un *Polonium* p?rst?vīs, Francijas Republika, Be??ijas Karaliste, D?nijas Karaliste, Igaunijas Republika, Sp?nijas Karaliste, It?lijas Republika, N?derlandes Karaliste, Zviedrijas Karaliste, Lielbrit?nijas un Zieme??rijas Apvienot? Karaliste, k? ar? Komisija.

17. Mutv?rdu tiesas s?d?, kas notika 2009. gada 23. septembr?, piedal?j?s *Prunus* un *Polonium* p?rst?vīs, k? ar? Francijas Republikas, Zviedrijas Karalistes, Lielbrit?nijas un Zieme??rijas Apvienot?s Karalistes un Komisijas p?rst?vji.

IV – Par pirmo prejudici?lo jaut?jumu

18. Iesniedz?jtiesa formul? savu pirmo jaut?jumu, nor?dot uz faktu, ka sabiedr?bas, kam j?maks? min?tais nodoklis, vad?bas faktisk? atrašan?s vieta ir *treš? valst?*. Tom?r patiesas šaubas, kas rodas saist?b? ar šo lietu, attiecas uz to, ka atrašan?s vieta ir nevis treš? valst?, bet gan AZT. Š? ?patn?ba, ?emot v?r? min?to zemju un teritoriju ?pašo statusu, prasa citu pieeju nek? tad, ja š?s lietas konteksts attiektos uz trešo valsti. T?d?j?di jaut?jums šaj? liet? ir vair?k v?rstis uz to, lai noskaidrotu, vai Savien?bas ties?b?m atbilst nodoklis, kas nosaka atš?ir?gu attieksmi pret juridisk?m person?m, kuru vad?bas faktisk? atrašan?s vieta ir AZT.

A – *Ievada apsv?rumi*

19. ?emot v?r? iepriekš?jo preciz?jumu, atbildei uz pirmo *Tribunal de Grande Instance de Paris* uzdoto jaut?jumu nepieciešami atseviš?i ievada paskaidrojumi, daži no kuriem attiecas uz kapit?la br?vas aprites ?patn?b?m, savuk?rt citi – uz AZT raksturojumu un to asoci?ciju ar ES.

1) Kapit?la br?va aprite un t? ?r?j? virz?ba

20. Atš?ir?b? no p?r?j?m br?v?b?m, kapit?la br?vai apritei ir gan Savien?bas *iekš?j?* piem?rošanas joma, kas v?rsta uz to, lai nodrošin?tu finanšu l?dzek?u kust?bu starp dal?bvalst?m, gan ?r?j? piem?rošanas joma, kuras m?r?is ir uztur?t kapit?la br?vu pl?smu starp dal?bvalst?m un treš?m valst?m.

21. ?r?jo barjeru nojaukšanai, veicinot kapit?la pl?smu, ir vair?ki iemesli: nepie?aut vienpus?ju kapit?la iepl?šanu no dal?bvalst?m, kur ir liber?l?ks [tirgus] pieejas rež?ms; nepieciešam?ba stiprin?t vienoto val?tu un veicin?t pasaules finanšu centru att?st?bu Savien?bas teritorij? (5). Tom?r šo m?r?u sasniegšana vienlaikus rada nepieciešam?bu ieviest aizsardz?bas pas?kumus, lai apkarotu š?s liberaliz?cijas negat?v?s sekas. T?d?j?di L?gumi, veicinot kapit?la br?vu apriti uz

trešm valstīm, vienlaikus nosaka pašus izņēmumus un ierobežojumus, kuri būtiski atšķiras no tiem izņēmumiem, kas paredzēti attiecībā uz citām brīvībām (6).

22. Fakts, ka brīvības darbības joma, tpat kā mērī, kurus ar to mēģina sasniegt, tik būtiski atšķiras no citām aprītes brīvībām, izskaidro to, kāpēc Tiesa saskaras ar zināmām grūtībām, pielgojot savu pastvgo judikatru katreiz, kad runa ir par LESD 63. un nāmajiem pantiem (7). Š kopg pieeja, gan ar dažiem *pielgošanas* elementiem attiecībā uz kapitāla brīvu aprīti, noteikti jēem vēr, izskatot šo lietu.

2) AZT un to juridiskais statuss Savienības tiesbās

23. Otrs būtiskais aspekts, ko ieskum vlos uzsvrt, attiecas uz AZT juridisko situāciju, jo pirmaj jautjum minēt "treš valsts", kur it kā atrodas sabiedrības, kas nav nomaksjusi minēto nodokli, vadba, patiesb ir AZT, un konkrēti, Britu Virdžnu salas. Pirms skt interpretēt LESD 63. pantu, ir lietdergi sum aplkot šo teritoriju atrašanās vietu un pašo statusu Savienības tiesbu kontekstā.

24. Jau 1956. gada Venācijas konferencā, kura notika t pašā gada 29. un 30. maijā, emot vēr Eiropas Ekonomikas kopienas lūguma turpmāku noslgšanu, p c Francijas Republikas ierosmes tika paredzēts, ka tiks noteikts pašs statuss t m teritorijā, ar kurā dibinātjvalstīm ir izveidojušs pašas vsturiskas, sociālas un politiskas saites. Šis priekšlikums v l k tika pieēmts un ietverts EEK lūgumā (8). T rezultāts tika atspoguots paš nodaā, kas bija veltā AZT un kurā tika uzskaitātas minētajai kategorijai atbilstošs teritorijas (9), kā ar tika parakstāta un ratificāta lūguma stenošanas konvencija, kuru izmantoja kā instrumentu konkrētai attiecību regulāšanai starp minētajā m teritorijā un t laika EEK (10).

25. Kopš t laika Lūgumos noteiktais AZT juridiskais statuss galvenokrt ir palicis nemaināgs, ja neskaita atsevišas korekcijas attiecībā uz minēto teritoriju skaitu, kā ar saistbā ar pašu attstbas noteikumu izstrādi, aizstājot lūguma stenošanas konvenciju ar v l kjiem Padomes lūmumiem, kas pieēmti atbilstgi LESD 203. pantam (11). Saiknes, kas vieno šs teritorijas ar dalbvalsti un plašā ar visu Savienību, b t bā ir raksturlielums, kas lielkoties ir palicis nemaināgs l dz pat m s dienā m (12).

26. Si sakot, AZT nav suverānas valstis ar starptautisku juridiskas personas statusu, bet gan "teritorijas", kas saistātas ar kādu no dalbvalstīm, pamatojoties uz pašā m vsturiskā, sociālā un politiskā saitā m. Lai gan runa ir par politiskiem veidojumiem, kuri *formāli* iekāujas valstā, ar kuru tos vieno kopā saikne, Lūgumos tiem ir noteikts pašs statuss, emot vēr Savienības tiesbu teritoriālo darbības jomu. Tā, LESD 355. pants, atsaucoties uz LES 52. pantu (kurā tiek uzskaitātas parakstātjvalstis, lai noteiktu Lūguma piemrošanas teritoriālo jomu), ir noteikts, ka *papildus* šim noteikumam piemro v l citus noteikumus, tostarp 2. punktu, kurā noteikts, ka AZT piemro "pašu asociācijas procedūru, kas izklāstāta [š Lūgumā] ceturtajā daā".

27. T d j di LES 52. pants kopā ar LESD 355. pantu rada vairākus jautjumu nekā atbilžu, jo Lūgumā nav ietverti vairāki būtiski jautjumi gan attiecībā uz piemrojamā m tiesbām, gan saikni, kas pastāv starp AZT un Savienību.

28. Patiesībā, atsaucoties uz LESD 52. panta piemērošanu un – *papildus* tam – uz 7. pašo asociācijas procedūru, LESD 355. pants nav precīzāts, vai Līgumi nosaka vispārīgu regulējumu, kas ir prioritārs attiecībā pret AZT noteikto 7. pašo regulējumu, vai arī šis 7. pašais regulējums ir vienīgais atbilstošais AZT. Citiem vārdiem sakot, jāatzīst, ka Līgums nepaskaidro, vai AZT piemērojamais regulējums veido *autonomu* sistēmu Savienības tiesību ietvaros, vai arī šis regulējums ir vienīgi *lex specialis*, kas aizvieto Līguma vispārīgos noteikumus.

29. Vienlaikus nevar arī apgalvot, ka LESD 355. pants piešķir AZT kādu konkrētu subjekta statusa kategoriju. Kaut arī nevar noliegt, ka AZT ir valstis, kurām nav juridiskas personas statusa, neapšaubāmi ir tas, ka attiecībā uz tām piemērojamais 7. pašais regulējums ir līdzvērtīgs tādā veidā asociācijai, kura pastāv attiecībā uz citām trešām valstīm, ar kurām Savienība uztur 7. pašas saites (13). Šis regulējums, uz kuru attiecas noteikumi, kuru mērķis ir izveidot integrētu tirgu starp Savienību un teritorijām, attaisno to, ka dažos gadījumos AZT faktiski, bet ne formāli, ir trešās valsts statuss. Tā tas ir, piemēram, LESD 64. panta 1. punkta gadījumā, kad runa ir par “trešām valstīm”. Tā ir kategorija, kas, pēc Komisijas domām, būtu jāpiemēro attiecībā uz AZT.

30. Atbildi uz šiem šaubas radošajiem formulējumiem var rast tikai Līgumu sistēmātiskās interpretācijas veidā. It 7. paši LESD ceturtās daļas panti var sniegt [vajadzīgās] atbildes, ja tos interpretē saistībā ar citām šā Līguma normām.

31. Iespējams, jānorāda, ka 198. pants AZT ir definēts kā hibrīds veidojums, kas ir pa vidu starp trešo valsti un Savienību integrētu teritoriju. Minētais pants nosaka, ka AZT ir “asociātas ar Savienību”, vienlaikus nodrošinot tās par teritorijām “ārpus Eiropas”. Šis pārdzīvais apzīmējums gan vairāk jāsaprot kā ģeogrāfiska, nevis juridiski politiska konotācija, tomēr tas uzsver AZT un Savienības asociācijas *sui generis* raksturu.

32. No otras puses, asociācijas mērķi ir nodibināt “ciešus ekonomiskus sakarus starp [AZT] un Savienību”; un šie mērķi sasniedzami “saskaņā ar [LESD] preambulas izklāstītajiem principiem”. Pamatojoties uz šo premisu, LESD 199. pants ir noteikts, ka “dalībvalstis tirdzniecībā ar šīm zemēm un teritorijām piemēro tādā pašā režīmu, kāds saskaņā ar Līgumu ir spēkā starp pašām dalībvalstīm”. Turpinājumā LESD 200. pants ir paredzēti 7. paši pasākumi preču brīvas aprites jomā un, visbeidzot, LESD 203. pants Padomei ir uzticēts izstrādāt [turpmākos] pasākumus.

33. Ēmot vārā visu iepriekš teikto, ir grūti atzīt, ka attiecībā uz AZT piemērotais tiesiskais regulējums būtu autonoma sistēma, kas, ja tā varētu teikt, ir neaurlaidīga attiecībā pret jebkādu Līgumu ietekmi. It 7. paši tātē par galēju autonomiju, ko šīs tiesvedības laikā aizstāv Francijas Republika, nozīmē, ka uz AZT attiecas Savienības tiesiskais regulējums, kurā būtiski saistībā ar šīm teritorijām būtu tikai LESD 198.–204. pants, kā arī lēmumi, kas pieņemti attiecībā uz šo normu *kopuma* sākumiem nosacījumiem un procedūru. Šādi raugoties, AZT Savienības tiesības pastāvētu kā “iekapsulēta” sistēma Savienības ietvaros, kuras autonomija “nobrautu” to attiecībā pret tām Līguma normām, kuras neattiektos uz minēto LESD 198.–204. pantu.

34. Tomēr LESD 355. panta gramatiska interpretācija ļauj noliegt šādu skaidrojumu. Šis pants sēkas ar apgalvojumu, ka “pāpildus LES 52. panta noteikumiem” uz AZT attiecas “7. pašā asociācijas procedūra, kas izklāstīta [šā Līguma] ceturtajā daļā”. Apzīmējums “pāpildus” norāda, ka Savienības tiesības attiecas uz dalībvalstīm, bet attiecībā uz AZT *tieka pāpildus pievienots* 7. pašs regulējums. Protams, tas ir regulējums, kas noteikti jāēem vārā un kas darbojas kā *lex specialis*, aizvietoējot Līguma vispārīgās normas, tomēr tas nepadara to par autonomu sistēmu, kas ir imēna pret jebkuru pamata tiesību ietekmi.

35. Jāpiebilst, ka ne tikai šis gramatiskais arguments iestājas pret AZT piemērojamo

Savienības tiesību pilnīgu autonomiju; par to liecina arī iepriekš izklāstītās interpretācijas praktiskās sekas. AZT piemērojamais autonomais regulējums, kas pastāvtu nošķirti no pārējām Savienības tiesībām, nozīmētu, ka normatīvā risinājuma neesamības gadījumā AZT nonāktu sava veida tiesiskā vakuuma un pat būtu pakautas riskam, ka trešās valstis varētu gūt labumu no labvēlīgākās attieksmes, nekā tādai būtu pret AZT, lai gan šīm teritorijām ir ciešas saites ar Savienību. Pārējais minētais faktors liek būt pašiem uzmanīgiem gadījumos, kad Līguma vispārīgajās normās ir atsauce uz trešām valstīm. Tieši šajos gadījumos AZT, formāli neietilpstot ne dalībvalstī, ne trešo valstu kategorijā, ir pakautas riskam kļūt par interpretāciju upuri brīdī, kad tās jūtas vismazāk apdraudētas.

36. Konkrēti, lai izvairītos no šā pārējā iespējamā rezultāta, Tiesas judikatūra ir bijusi ļoti pragmatiska, risinot jautājumus, kas saistīti ar AZT statusu, un kvalificējot tās kā trešās valstis vai teritorijas, kas asociētas ar Savienību (nevis *integrētas* Savienībā).

37. Tā, spriedumā lietā *Kaefer* un *Procacci* Tiesa apstiprināja Franču Polinēzijas tiesu kompetenci uzdot prejudiciālus jautājumus atbilstoši LESD 267. pantam. Līguma ceturtajā daļā nekur nav noteikts, ka tās tiesību normas ir piemērojamas AZT tiesās, bet Tiesa tomēr norādīja, ka iesniedzējtiesa atrodas "Francijas jurisdikcijā", tādējādi atzīstot prejudiciālo jautājumu par pieņemamu (14). Spriedumā lietā *Eman* un *Sevinger* Tiesa paziņoja, ka dalībvalsts pilsonis, kura dzīvesvieta ir kādā no AZT, var izmantot LESD 18. un nākamajos pantos paredzētās Savienības pilsoņa tiesības, tādējādi attiecinot tiesības balsot Eiropas Parlamenta vēlēšanās uz personām, kuras dzīvo kādā AZT, tātad kā tas notiek dalībvalstī (15). Nesenāk spriedumā lietā *N* Tiesa nosprieda, ka attiecībā uz sabiedrību, kuras adrese ir Nīderlandes Antiļās un kurai ir faktiskā kontrole pār citu sabiedrību, kura atrodas Apvienotajā Karalistē, ir piemērojama brīvība veikt uzņēmējdarbību, ar to liekot saprast, ka Nīderlandes Antiļas ir uzskatāmas par dalībvalsts daļu (16).

38. Citos gadījumos Tiesa, gluži pretēji, ir uzskatījusi, ka attiecībā uz AZT ir jābūt tādai pašai attieksmei kā uz trešām valstīm. Spriedumā lietā *Van der Kooy* tūdu preču ieviešana Nīderlandē, kuras bija brīvā apgrozībā Nīderlandes Antiļās, tika kvalificēta kā preču ieviešana Savienībā no trešās valsts (17). Spriedumā lietā *DADI* un *Douane-Agenten* Tiesa atkal saskārās ar jautājumu par preču ieviešanu no Nīderlandes Antiļām, šoreiz Direktīvas 92/46/EEK (18) kontekstā, un vēlreiz secināja, ka preces, kas ivestas no AZT, ir pielīdzināmas tām, kuras ivestas no trešās valsts (19). Tas pats izriet arī no Tiesas atzinumiem starptautisko līgumu jomā, kur tās divos gadījumos ir nospriedusi, ka AZT ir ārpus Savienības tiesību darbības jomas, līdz ar to "attiecībā pret Savienību tās atrodas tādā pašā situācijā kā trešās valstis" (20).

39. Kaut arī šie divi judikatūras virzieni ir šķietami pretstatā viens otram, patiesībā tās nav. Lietās, kuras attiecas uz pirmo virzienu, Tiesa ir saskārusies ar situācijām, kurās Līgumā nav skaidri noteikta tās piemērošanas pakāpe, kā tas ir gadījumos par līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu, Savienības pilsoņa tiesībām vai brīvību veikt uzņēmējdarbību. Savukārt otrs virziens tiecas attīstīt tiesību preču brīvas aprites jomā, attiecībā uz kuru gan Līguma ceturtais daļa, gan Padomes līdz šim brīdim pieņemtie lēmumi paredz pilnīgu regulējumu, kas ļauj Tiesai aplūkot konkrēto jautājumu, izmantojot citu pieeju. Viss iepriekš minētais apstiprina, ka AZT kvalificēšana dalībvalsts vai trešās valsts statusā nav jautājums ar nepārprotamu risinājumu, bet tas rodams katrā konkrētā gadījumā atkarībā no atbilstošām tiesību normām un, ņemot vērā mērķus, kādus mēs īstenojam LESD ceturtajā daļā paredzētais pašais asociācijas regulējums.

3) Kopsavilkums

40. ņemot vērā iepriekš izklāstītos argumentus, es uzskatu, ka pašais regulējums attiecībā uz AZT aizstāj Savienības vispārīgo tiesību sistēmu un ietver normas, kas izriet no primārajām tiesībām (LESD 198.–204. pants) un atvasinātajām tiesībām. Tiesiskā regulējuma neesamības

gad?jum? L?gumus piem?ro tikt?l, cikt?l netiek apdraud?ti asoci?šanas m?r?i, ko nodrošina, izv?rt?jot attiec?g?s normas tiešo iedarb?bu saist?b? ar LESD 198.–204. pantu. Turkl?t, k? jau es iepriekš min?ju, ?paša v?r?ba j?piev?rš t?m L?guma norm?m, kuras attiecas uz treš?m valst?m, lai nenovirz?tos no m?r?iem, ko tiecas sasniegt L?guma ceturt? da?a. Šis tieši ir gad?jums, kas attiecas uz kapit?la br?vu apriti, kuru es turpin?jum? izv?rt?šu saist?b? ar t?s piem?rojam?bu attiec?b? uz AZT.

B – *LESD 63. panta piem?rojam?ba attiec?b? uz AZT*

41. Non?kot pie š? punkta, j?izv?rt? nost?ja, ko aizst?v Komisija un Francijas Republika, kuras abas, gan minot daž?dus pamatojumus, uzskata, ka attiec?b? uz šo lietu nav piem?rojams LESD 63. pants. Apvienot? Karaliste savuk?rt nor?da, ka br?v?ba, par kuru ir runa konkr?taj? liet?, attiecas nevis uz kapit?la br?vu apriti, bet gan uz br?v?bu veikt uz??m?jdarb?bu.

42. Es s?kšu ar Apvienot?s Karalistes paust?s nost?jas anal?zi, kurai turpin?jum? izkl?st?to iemeslu d??, manupr?t, nav pamata. Turpin?jum? un, ?emot v?r? argumentus, kurus esmu izkl?st?jis šo secin?jumu 31.–39. punkt?, es m??in?šu atsp?kot ar? Komisijas un Francijas Republikas aizst?v?to nost?ju.

1) Kapit?la br?vas aprites vai br?v?bas veikt uz??m?jdarb?bu piem?rojam?ba

43. Apvienot? Karaliste uzskata, ka uz šo tiesved?bu attiecas LESD 49. pant? atz?t? br?v?ba veikt uz??m?jdarb?bu, nevis LESD 63. pant? paredz?t? kapit?la br?va aprite.

44. Patieš?m, j?atz?st, ka robeža starp š?m ab?m br?v?b?m ir neskaidra un br?žiem p?rkl?jas. Tom?r konkr?taj? liet? ir skaidrs, ka uz to neattiecas br?v?ba veikt uz??m?jdarb?bu, vismaz, ja ?emam v?r? min?t?s lietas faktus. K? jau Tiesa ir atzinusi, lai var?tu piem?rot normas par ties?b?m veikt uz??m?jdarb?bu, ir j?nodrošina past?v?ga kl?tb?tne uz?emošaj? dal?bvalst?, un nekustam? ?pašuma ieg?des vai pieder?bas gad?jum? š? ?pašuma p?rvaldei j?b?t akt?vai (21). Nevar noliegt, ka sabiedr?bu *Prunus*, kas ir juridiska persona, kura, k? tas izriet no l?guma sniegt prejudici?lu nol?mumu, ir nodibin?ta Francijas teritorij?, kontrol? gan *Polonium*, gan vienlaikus *Lovett* un *Grebell*. Tom?r visa inform?cija, kura šobr?d ir m?su r?c?b?, nor?da, ka nekustamo ?pašumu, kam var uzlikt attiec?go nodokli, veido tiešs ieguld?jums nekustamaj? ?pašum?. L?dz ar to runa šaj? gad?jum? ir par nekustamo ?pašumu, ko izmanto saimnieciskaj? darb?b? un kur? saska?? ar sniegto inform?ciju netiek veiktas nek?das faktiskas darb?bas, kas b?tu saist?tas ar m?tes sabiedr?bas darb?b?m. Tas noz?m?, ka mums ir dar?šana ar tiešu ieguld?jumu, kura ietvaros kontrole p?r *Prunus* k??st par instrumentu, kas ?auj ?stenot kapit?la br?vu apriti, t.i., veikt ieguld?jumu.

45. Turkl?t pie š?da secin?juma Tiesa non?ca ar? spriedum? liet? *Elisa*, saskaroties ar to pašu argumentu, ko piem?ro attiec?b? uz CGI 990.E pantu, un, ?emot v?r? visus lietas faktiskos apst?k?us, izsl?dza br?v?bas veikt uz??m?jdarb?bu piem?rojam?bu (22).

46. Tas, ka šaj? gad?jum? lietai ir visai att?ls sakars ar br?v?bu veikt uz??m?jdarb?bu, ir skaidri redzams, ja atg?dina, ka m?tes sabiedr?bas adrese atrodas AZT. T?p?c b?tu j?noskaidro, vai LESD 49. pants vai 1991. un 2001. gada l?mumi attiecina br?v?bu veikt uz??m?jdarb?bu uz sabiedr?b?m, kas atrodas Britu Virdž?nu sal?s un kur?m ir meitas sabiedr?bas k?d? dal?bvalst? (23). Bet, ?emot v?r? jau iepriekš konstat?to, ka pat liet?, kur? bija iesaist?tas dal?bvalstis, neb?tu piem?rojama br?v?ba veikt uz??m?jdarb?bu, es neuzskatu, ka b?tu s?k?k j?iztirz? šis jaut?jums šaj? aspekt?.

47. L?dz ar to, k? ar? ?emot v?r? š?s tiesved?bas apst?k?us, es nepiekr?tu Apvienot?s Karalistes izvirz?tajai t?zei, un t?d?? es ierosinu Tiesai izskat?t uzdotos jaut?jumus vien?gi

kapitāla brīvas aprites kontekstā.

2) LESD 63. panta 1. punkta nepiemērojamība, kas izriet no Lēmumiem 91/482 un 2001/822

48. Francijas Republika uzskata, ka fakts, ka ne LESD ceturtajā daļā, ne lēmumos par AZT asociēšanu nav nekas minēts par kapitāla brīvu apriti, ir jāsaprot tādējādi, ka attiecībā uz minētajām teritorijām Savienība nav paredzējusi liberalizācijas pasākumus šajā jomā. Francijas Republika uzskata, ka šāds skaidrojums tūpat liedz pielīdzināt AZT trešai valstij, ņemot vērā šo teritoriju regulējuma autonomo raksturu.

49. Iesūmums jāatzīst, ka Francijas Republikai ir taisnība, kad tā uzsver Lēmuma 91/482 180. panta un Lēmuma 2001/822 47. panta nozīmību šīs lietas kontekstā. Būtībā tieši šīs normas attiecas uz konkrēto gadījumu izskatīmajā lietā, jo nosaka pašu kārtoību, kuras ietvaros notiek kapitāla brīva aprite starp AZT un Savienību. Līdz ar katru no šo lēmumu stāšanās spēkā un to atcelšanu – Lēmums 91/482/EEK bija spēkā esošais tiesību akts attiecībā uz aplikšanu ar nodokli par 2001. gadu, turpretim Lēmums 2001/822 ir piemērojams, nosakot nodokli par nākamajiem gadiem (24).

50. Kā to pareizi norāda Francijas Republika, lēmumos par AZT asociēšanu attiecībā uz kapitālu lielā mērā tiek pievērsta [kapitāla] kustībai no dalībvalstīm uz AZT. Citiem vārdiem sakot, runa ir vairāk par vienkopus, ne divkopus brīvību, kuras iemesls rodams Eiropas investīciju AZT veicināšanas politikā. Šā pieeja bija uzsvērtā Lēmuma 91/482/EEK 168. panta e) punktā, kurā izvirzīta prasība atvieglot "privātā sektora finanšu plūsmas stabilizāciju un palielināšanu no Savienības uz AZT" (25). Lēmums 2001/822 mainīja šīs normas formulējumu, novēršot tās vienkopus raksturu, tomēr minētā Lēmuma 47. panta 1. punkta b) apakšpunktā atkal paredzēja pašus pasākumus, lai aizsargātu kapitāla investīcijas no Savienības uz AZT. Tādējādi šā norma aizliedz piemērot jebkādas ierobežojumus "brīvai kapitāla aprītei saistībā ar tiešiem ieguldījumiem sabiedrībās, kas izveidotas saskaņā ar uzņēmējdarbības dalībvalsts, zemes vai teritorijas tiesību aktiem" (26).

51. Tomēr tas, ka lēmumi galvenokārt fokusējas uz kapitāla kustību uz AZT, nenozīmē, ka LESD ceturtās daļas vai lēmumu darbības joma ir tikai un vienīgi vienkopus, virzīta no centra uz perifēriju. Gluži pretēji, iepriekš minētās normas pierāda, ka AZT kapitāla regulējums tiecas intensīvāk koncentrēt pašu AZT virzienā, tomēr tās neizslēdz šīs brīvības divvirziena raksturu. Citiem vārdiem sakot, AZT pašais regulējums paredz konkrētus pasākumus, lai, nosakot lielākas garantijas, nodrošinātu Eiropas kapitāla plūsmu uz AZT, tomēr tas nenozīmē, ka minētais regulējums izslēdz atgriezenisku [kapitāla] plūsmu.

52. Turpinājumā aplūkosim, kādā veidā izpaužas šis divvirziena raksturs.

53. Pirmais aspekts, kas jāņem vērā, ir 1991. un 2001. gada lēmumu gramatiskais raksturs. Kas attiecas uz Lēmumu 91/482, tad fakts, ka kapitāla kustība tiek strikti attiecināta vienīgi uz maiņas operācijām, ļauj apgalvot, ka šajā lietā aplūkojamais gadījums neietilpst [lēmuma] darbības jomā. Atbilde vairs nav tik nepārprotama, ja aplūko Lēmumu 2001/822, kura 47. panta priekšmets nav konkrēta darbība, bet kurā ir skaidra atsauce uz "tiešiem ieguldījumiem" saistībā ar "darījumiem maksājumu bilances kapitāla kontā". Kā jau esmu norādījis šo secinājumu 50. punktā, minētais pants attiecas uz tiešiem ieguldījumiem sabiedrībās, kas izveidotas saskaņā ar AZT tiesību aktiem, tādējādi tā darbības joma attiecas uz kapitāla plūsmu no dalībvalstīm uz teritorijām. Līdz ar to jāsecina, ka neviens no šiem lēmumiem neietver izskatāmo lietu, jo to normas attiecas uz darbībām vai kapitāla plūsmu, kas atšķiras no izskatāmās lietas.

54. Tomēr fakts, ka lēmumos nekas nav paredzēts attiecībā uz tūdu gadījumu kā izskatāmajā lietā, vāļ nenozīmē, ka Savienības tiesību funkcijas līdz ar to ir izsmeltas. Kā jau norādīts šo

secinājumu 31.–39. punktā, tiesībs, ko piemēro attiecībā uz AZT, nav autonoma sistēma, kas ir imēna pret Līgumu vispārīgām normām. Drīzāk pretīji – pārliecinoties, ka konkrētā gadījumā nevar piemērot pašas normas, jāizpēta, kāpēc vērā LESD ceturtā daļā izvirzītos mērķus, vai ir pamats atsaukties uz Līguma paredzētajām normām saistībā ar trešām valstīm. Šajā lietā jānoskaidrojot, vai LESD 63. pants ir norma, ko, ievērojot LESD 198. un nākamās pantus, piemēro attiecībā uz valsts pasākumu, kas ierobežo kapitāla brīvu apriti no AZT uz Savienību.

55. Kā jau esmu norādījis, LESD 63. pants paredz kapitāla brīvu apriti, precizējot, ka šīs normas darbībā attiecas ne vien uz dalībvalstīm, bet arī uz trešām valstīm. Tādējādi kapitāla brīva aprīte kā zināms izņēmums, ja salīdzinām to ar pārējām brīvībām, nepieauj valsts pasākumus, kas apgrūtina kapitāla virzību uz trešām valstīm un kapitāla virzību no trešām valstīm. Pamatojoties uz šo iemeslu kā premisu, es uzskatu, ka LESD 63. pants, interpretēts kopsakarā ar LESD 198. un nākamajiem pantiem, ir piemērojams attiecībā uz AZT.

56. Tādējādi, izprotot kapitāla brīvu apriti kā uz visu vārstu regulējumu, neizbēgami rodas tās universalizāta izpratne. Kapitāla tirgu atvēršana nenotiek fragmentāri, bet gan vispārīgā veidā, lai īstenotu labi zināmus un iepriekš jau aplūkotos mērķus (27). Pieņemot, ka šīs brīvības neattiecas uz AZT, nozīmētu nonākt preturā ar pašu ideju, kas ir LESD 63. panta pašreizējās redakcijas pamatā, jo tas radītu acīmredzamu izņēmumu, kuram katrā gadījumā būtu jābūt tieši iekāutam [līgumam] (28).

57. No otras puses, mērķi, kas pamato AZT ieviešanu regulējumu, un konkrēti, to ekonomiskās un sociālās attīstības veicināšanu, būtu apdraudēti, ja Savienība atkātu kapitāla plūsmu no dalībvalstīm uz AZT, vienlaikus stingri ierobežojot tās plūsmu no AZT. Ekonomiskās un sociālās attīstības veicināšana līdzās "ciešu ekonomisku sakaru" veidošanai AZT un Savienības starpā nešķiet savienojama ar kapitāla brīvu apriti, kas atstātu ārpusē AZT, vienlaikus iekāujot jebkuru trešo valsti. Saiknes, kas vieno AZT un Savienību, kalpo tieši tam, lai pamatotu asociācijas regulējumu, kas stiprina ekonomiskos sakarus starp abām teritorijām. Šāds regulējums dažos gadījumos var radīt vajadzību ieviest ierobežojošus pasākumus, kurus reizēm neitralizē citas normas (29). Tomēr tieši šo pienākumu ievērot līdzsvaru it īpaši paredz Lēmums 2001/822, kā arī visi iepriekšējie tiesību akti. Ja lēmumos nekas konkrēti nav teikts, ir jāuzskata, ka Līguma paredzētās brīvības, kuras pašas veidā attiecinā uz visām trešām valstīm bez izņēmuma, tādā attiecas arī uz AZT.

58. Līdz ar to Francijas Republikas izvirzītais arguments, manuprāt, nav pieņemams. Tādējādi un, kāpēc vērā visu iepriekš teikto, es uzskatu, ka, ja asociācijas lēmumos nav noteikta ieviešana kārtībā, LESD 63. pants ir piemērojams attiecībā uz AZT.

3) Par LESD 63. panta nepiemērojamību, kas izriet no LESD 64. panta 1. punktā ietvertās *standstill* klauzulas

59. Pēc Komisijas domām, attiecīgā Francijas [tiesību] norma iekāujas LESD 64. panta 1. punkta piemērojamības jomā, jo, pirmkārt, runa ir par tiesību normu, kas bija spēkā 1993. gada 31. decembrī, otrkārt, tā attiecas uz kapitāla apriti no trešās valsts un, treškārt, [šīs kapitāla aprīte] ir tiešs ieguldījums nekustamajam īpašumam. Stenoties šiem nosacījumiem, LESD 64. panta 1. punkts ievieš *standstill* klauzulu, saskaņā ar kuru kapitāla brīva aprīte nerada sekas attiecībā uz valsts pasākumiem, kuri atbilst minētajām prasībām.

60. Komisija pamatoti apgalvo, ka *CGI* noteiktais nodoklis tāt, kā to piemēro attiecībā uz šo lietu, ir pasākums, kas "pastāv" 1993. gada 31. decembrī. Tiesai jau bija izdevība pieņemt lēmumu šajā jautājumā (30), un tā bija vienprātis ar Komisiju, apstiprinot, ka attiecīgais nodoklis atbilst noteiktajām prasībām, lai to varētu uzskatīt par pasākumu, kas "pastāv" attiecīgajā

laik?. To pašu var teikt arī par "tieša ieguldījuma" raksturu, ko pieprasa LESD 64. panta 1. punkts, jo konkrētajā normā ir paredzēts nodoklis attiecībā uz ieguldījumu nekustamajam īpašumam, kas veikts, izmantojot trešo valstu kapitālu (31). Fakts, ka šā kapitāla aprīte ir bijusi pastarpināta caur sabiedrību, diemžēl, neatņem attiecīgajai normai tās ierobežojošo funkciju attiecībā uz tiešo ieguldījumu nekustamajam īpašumam.

61. Visbeidzot, Komisija uzskata, ka Britu Virdžīnu salas, bēdamas AZT, saskaņā ar LESD 64. panta 1. punktu ir "trešā valsts". Lai pamatotu savu nostāju, Komisija atsaucas uz atzinumiem lietās 1/78 un 1/94, kuros Tiesa apstiprina, ka AZT, ciktāl uz tām neattiecas Līguma darbības joma, saistībā ar Savienības tiesībām ir uzskatāmas par trešām valstīm (32). Tāpat, kā jau to esmu norādījis šo secinājumu 38. punktā, lai gan citos Tiesas spriedumos ir vārojama tendence pielīdzināt AZT trešām valstīm, tomēr atsevišķās lietās Tiesa ir radusi atšķirīgu risinājumu.

62. Ir grūti bez iebildēm pieņemt Komisijas nostāju attiecībā uz šo trešo nosacījumu, jo tā pārlieku vienkāršo AZT statusu, kas, kā jau iepriekš minēts, ir saistīts arī ar patnēbību, kuras nepieļauj nepārprotamu risinājumu. Kad Līguma norma, kuras nav ietvertas tā ceturtajā daļā, ir atsaucē uz trešām valstīm, tad, kā jau es to iepriekš esmu norādījis, katrā konkrētā gadījumā ir jāizvērtē, vai konkrētā norma attiecas uz AZT vai nē. Patiesībā judikatūra jau labu laiku, šī iet, pamatojas uz šo pieeju, jo līdzās spriedumiem, uz kuriem atsaucās Komisija, norādot uz AZT pielīdzināšanu trešām valstīm, tāpat ir atrodamas arī spriedumi, kuros ir noraidīta šāda pielīdzināšana (33).

63. Manuprāt, LESD 64. panta 1. punkta gadījumā atsaucē uz "trešām valstīm" ir interpretējama saistībā ar pašajiem mērķiem, ko mēģina īstenot ar šo normu. Šīs normas mērķis ir piešķirt valstīm un Savienībai pilnvaras vienpusēji izlemt par tūdu pasākumu atcelšanu, kas ir pretrunā LESD 63. pantam, ja tie attiecas uz laika posmu pirms 1993. gada 31. decembra. Citiem vārdiem sakot, runa ir par fakultatīvu *standstill* klauzulu par labu dalībvalstīm un Savienībai, kuras rašanās atbilst vēsturiskajam brīdim, kad veidojās Eiropas monetārā politika un Līgumos kā papildu brīvība tika nostiprināta kapitāla brīvība aprīte (34). Tajā brīdā tika paredzētas pozitīvās sekas, ko radītu kapitāla liberalizācija, bet tāpat arī tika ņemts vērā negatīvās ietekmes risks, kas var attaisnot tobrīd pastāvošo pasākumu turpināšanu, lai nodrošinātu aizsardzību pret iespējamām kapitāla aprītes svārstībām.

64. Kā ikviena norma, kas rada izņēmumu no vispārējās brīvības, LESD 64. panta 1. punkts ir jāinterpretē šauri (35). Šīs normas ierobežojošais raksturs izpaužas tādi, ka tas neaptver visus kapitāla aprītes veidus, bet specifiski tūdu aprīti, kas nozīmē tiešos ieguldījumus, tiesības veikt uzņēmējdarbību, finanšu pakalpojumu sniegšanu un vērtspapīru laišanu kapitāla tirgū. Tāpat arī šīs izņēmums attiecas tikai un vienīgi uz kapitāla ienākšanu no trešām valstīm, reaģējot uz patnēbību, kas piemīt vienīgi kapitāla brīvībai aprītei un ko raksturo šīs brīvības īrīgā virzība.

65. No otras puses, ja aplūkojam mērķus, ko mēģina sasniegt Līgums, nosakot pašu režīmu attiecībā uz AZT, nevar nepamanēt, ka minētā statusa noteikšanas prioritāte ir politisko, sociālo un ekonomisko sakaru veicināšana starp šīm teritorijām un Savienību. Lai gan šīs teritorijas formāli nav Savienības "daļa", kā jau es iepriekš uzsvēru, AZT ir "saistītas" ar Savienību tādi veidi, kas tās reizēm vairāk pietuvina dalībvalstis, nevis trešās valstis statusam. Un, no otras puses, ņemot vērā, ka tās arī nav trešās valstis, jo nav suverēnas valstis ar starptautisku juridiskas personas statusu, to saikne ar Savienību vienmēr jāsaprot kā integrācija. Ja vēlas, var teikt, ka tā ir atšķirīga un pastarpināta integrācija salīdzinājumā ar to, kas pastāv dalībvalstu starpā, tomēr tā ir un paliek integrācija.

66. Tādi, kā jau es to esmu norādījis šo secinājumu 56. punktā, LESD 63. pants paredzētā kapitāla brīvība aprīte attiecas uz AZT, pretējā gadījumā izveidotos paradokssituācija, ka

brīvība, ko piemēro attiecībā uz trešām valstīm, tiktu liegta teritorijām, ar kurām Savienībai ir pašas saites. Ēmot vērā šo premisu, izņemuma piemērošana brīvībai, kas attiecas vienīgi uz trešām valstīm, ir jāinterpretē pašpiessardzīgi, piemērojot to tādām teritorijām kā AZT. Fakts, ka tās nav valstis šā terminā striktā nozīmē un ka uz tām attiecas Līguma skaidri noteikts regulējums, manuprāt, attaisno to, ka LESD 64. panta 1. punkta minētais izņēmums nav piemērojams šām teritorijām.

67. Šis secinājums ar visvairāk atbilst Līguma sistēmai, jo piešķir AZT tādā juridisko statusu, kāds tam ir noteikts LESD ceturtajā daļā – tās ir teritorijas, uz kurām attiecas regulējums, kas pieļauj atkāpes no Līguma vispārīgām normām, bet, ja [normās] nekas nav paredzēts, attiecībā uz tām var piemērot šīs normas, it īpaši, ja tās ietekmē trešās valstis. Ēmot vērā visu iepriekš teikto, var apgalvot, ka LESD 64. panta 1. punkts neatļauj AZT pielīdzināšanu trešām valstīm, jo tā, gluži pretēji, ir norma, kas aptver vienīgi ekonomiska rakstura jautājumus, kuras piemērošana attiecībā uz AZT būtu pretrunā mērķiem, ko tiecas īstenot Līgums, nosakot pašas politiskas, ekonomiskas un sociālas saites starp šām teritorijām un Savienību.

68. Līdz ar to, atbildot uz Komisijas izvirzītajiem argumentiem, es uzskatu, ka LESD 64. panta 1. punkts nav piemērojams attiecībā uz tādā pasākumu, kāds paredzēts CGI 990.E pantā, kurš piemērojams attiecībā uz juridisku personu, kuras vadības faktiskā atrašanās vieta ir Britu Virdžīnu salās.

C – LESD 63. panta pārkāpums

69. Līdzko ir rasta skaidrība iepriekšējos jautājumos, atliek noskaidrot, vai attiecīgais Francijas [likumdošanas] pasākums, Ēmot vērā LESD 63. pantā paredzēto kapitāla brīvību apriti, ir tai atbilstošs. Noliedzošas atbildes gadījumā būtu jāpārliedz, vai ir piemērojams kāds no LESD 65. pantā minētajiem attaisnojumiem.

1) Par kapitāla brīvības aprites ierobežojuma esamību

70. Jau spriedumā lietā *Elisa* (36) Tiesai bija izdevība paust atzinumu par to, vai CGI 990.E pants ir pretrunā LESD 63. panta 1. punktam, lai gan šajā lietā ar nodokli apliekamās juridiskās personas vadības faktiskā atrašanās vieta bija Luksemburgā. Tādējādi izveidojās situācija, ka spriedumā lietā *Elisa* tika lemts par Francijas nodokļa tiesiskumu saistībā ar kapitāla apriti starp dalībvalstīm. Tāpat kā izskatāmajā lietā, Francijas Republika norādīja, ka nosacījums, kas paredz slēgt nolīgumu par administratīvās palīdzības sniegšanu, lai novērstu krāpšanu nodokļu jomā un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas vai vienošanās, kas nodrošina vienlīdzības principu attieksmē pret nodokļu maksātājiem, bija samērīgs un neradīja šķēršļus kapitāla brīvībai apritei.

71. Tiesa nepiekrīta Francijas Republikas argumentam un uzskatīja, ka tās nosacījums kā iepriekš minētais, Ēmot vērā, ka tas pieprasa divpusēju lēmumu no attiecīgo dalībvalstu pusēs, *de facto* ir pielīdzināms pastāvīgam regulējumam, kurā no apstrīdētā nodokļa nav atbrīvotas juridiskās personas, kuru vadības faktiskā atrašanās vieta ir nevis Francijā, bet citā dalībvalstī. Līdz ar to, pēc Tiesas domām, attiecīgais noteikums “nozīmē [ja], ka tiek ierobežota kapitāla brīvība aprite attiecībā pret minētajām juridiskām personām, bet šāds ierobežojums ir aizliegts [Līgumā]” (37).

72. Neraugoties uz skaidrību, kādu spriedums lietā *Elisa* viesa jautājumā par ierobežojumu, atliek vēl noskaidrot, vai šis risinājums ir attiecināms arī uz lietu, kurā juridiskās personas vadības faktiskā atrašanās vieta ir nevis dalībvalstī, bet trešā valstī vai teritorijā, kas nav Savienība. Atbildi uz šo jautājumu vismaz daļēji sniedz spriedums lietā A (38).

73. Šaj? liet? Tiesai tika uzdots jaut?jums, vai LESD 63. panta 1. punkt? ietvertais kapit?la aprites ierobežojuma j?dziens ir attiecin?ms uz attiec?b?m starp dal?bvalst?m un treš?m valst?m t?pat k? uz attiec?b?m starp dal?bvalst?m. Pret?ji vair?ku šaj? liet? iesaist?to vald?bu paustajam viedoklim, Tiesa secin?ja, ka ierobežojuma b?t?ba princip? ir t?da pati, tom?r uzsv?ra, ka j??em v?r? tas, ka L?gum? ir noteiktas ?pašas atk?pes attiec?b? uz kapit?la apriti uz treš?m valst?m vai no t?m (39), k? ar? piem?rojam?s ties?bu normas, kas noteikti ir atš?ir?gas no t?m, kuras past?v starp dal?bvalst?m, ?emot v?r?, ka t?s piedal?s Eiropas ekonomikas integr?cijas proces? (40). Apstiprinot jau spriedum? liet? *Test Claimants* (41) aizs?kto virz?bu, Tiesa atzina par pareizu interpret?ciju, kas, gan ar daž?m korekcij?m, ??va piem?rot t?s judikat?ru kapit?la aprites jom? situ?cij?s, kas raduš?s starp dal?bvalst?m (42).

74. Kaut ar? spriedumi liet?s *A* un *Test Claimants* attiec?s uz nodok?u pas?kumiem attiec?b? uz dividend?m, kas sa?emtas no sabiedr?b?m, kuras atrodas cit? dal?bvalst?, v?l?k apstiprin?j?s š? pati pieeja un tieši attiec?b? uz jau min?to un ar? šaj? liet? apstr?d?to CGI 990.E pantu. Spriedum? liet? *Établissements Rimbaud* (43) Tiesai nesen bija izdev?ba lemt, vai min?tais noteikums ir uzskat?ms par ierobežojumu, ja juridiskas personas vad?bas faktisk? atrašan?s vieta ir treš? valst?, un konkr?ti, Eiropas Ekonomikas zonas valst?. Nenoliedzami, ka šajos apst?k?os attiec?gais tiesiskais konteksts form?li main?j?s, jo šaj? gad?jum? nav piem?rojams LESD 63. pants, bet gan EEZ l?guma 40. pants. Tom?r šaj? norm? ir p?r?emts jau min?t? LESD 63. panta 1. punkta saturs, l?dz ar to t? interpret?cijas nol?k? izveidot? judikat?ra, lai nodrošin?tu EEZ l?guma iesp?jami vien?du ?stenošanu, princip? tiek piem?rota attiec?b? uz š? l?guma 40. pantu (44). Š?dos apst?k?os Tiesa secin?ja, ka t?ds regul?jums k? Francij?, izv?rt?ts EEZ kontekst?, padara sabiedr?b?m nerezident?m, kas ir re?istr?tas Lihtenštein?, ieguld?jumu veikšanu nekustamaj? ?pašum? Francij? maz?k pievilc?gu (45).

75. K? jau es to iepriekš esmu nor?d?jis, asoci?cija starp AZT un treš?m valst?m ir j?apl?ko saist?b? ar AZT ?pašo statusu, jo t?s ir teritorijas, starp kur?m un Savien?bu past?v cieša saikne. Tas noz?m?, ka, kaut ar? š?s lietas kontekst? nav autom?tiski j?piem?ro no spriedumiem liet? *A* vai *Test Claimants* izrietoš? judikat?ra, nevar ar? kategoriski apgalvot, ka mums ir dar?šana ar t?du pašu situ?ciju k? spriedumos liet? *Elisa* vai *Établissements Rimbaud*. Gluži pret?ji, fakts, ka Francijas nodoklim pak?aut?s juridisk?s personas vad?bas faktisk? atrašan?s vieta ir Britu Virdž?nu sal?s, noz?m?, ka, interpret?jot LESD 63. panta 1. punktu, j??em v?r? š?s teritorijas ?pašais raksturs. Šiem iepriekš?jiem apsv?rumiem b?tu j?atvieglo atbilde uz šo jaut?jumu.

76. Jau šo secin?jumu 31.–39. punkt? es esmu nor?d?jis, ka LESD 63. panta 1. punkts ir piem?rojams attiec?b? uz AZT. Pamatojoties uz šo premisu, j?uzsver, k? Tiesa to jau ir izdar?jusi spriedumos liet?s *A* un *Test Claimants*, ka kapit?la aprite uz vai no Britu Virdž?nu sal?m notiek tiesisk? regul?juma kontekst?, kas atš?iras no t?, k?ds tiek piem?rots kapit?la apritei Savien?b?(46). Bet, ja ar? š? atš?ir?ba attiec?b? uz tiesisko regul?jumu var izr?d?ties noteicoša, izv?rt?jot t?da pas?kuma k? pamata liet? attaisnojumu, tad t? nek?d? zi?? neliedz Tiesai nep?rprotami un tieši konstat?t ierobežojuma esam?bu LESD 63. panta 1. punkta ietvaros.

77. Šaj? noz?m? gan spriedums liet? *Elisa*, gan liet? *Établissements Rimbaud* pied?v? dažus noder?gus krit?rijus, jo abos tajos ir runa par izskat?maj? liet? apstr?d?to normu. Min?to lietu kontekst? Tiesa nešauboties nosprieda, ka CGI 990.E pant? noteiktais regul?jums, ?emot v?r?, ka tas *de facto* ir piel?dzin?ms past?v?gam regul?jumam, saska?? ar kuru no apstr?d?t? nodok?a nav atbr?votas juridisk?s personas, kuru vad?bas faktisk? atrašan?s vieta nav Francij?, ir uzskat?ms par kapit?la br?vas aprites principa ierobežojumu (47). Es neredzu nek?dus iemeslus, lai t?dos apst?k?os k? izskat?maj? liet?, apstiprinoties LESD 63. panta 1. punkta piem?rojam?bai, un, ?emot v?r?, ka vad?bas faktisk? atrašan?s vieta ir AZT, atbilde b?tu atš?ir?ga.

78. T?d?j?di no iepriekš teikt? izriet, ka t?da norma k? CGI 990.E pants, cikt?l taj? paredz?tais

atbrīvojums no nodokļa juridiskām personām, kuru vadības faktiskā atrašanās vieta nav Francijā, salīdzinājumā ar citiem nodokļa maksātājiem izvirza papildu prasību, proti, nolīguma esamību starp Francijas Republiku un izskatāmajai lietai – AZT, ir ierobežojums, kas princips ir aizliegts saskaņā ar LESD 63. panta 1. punktu.

2) Par ierobežojuma attaisnojumu

79. Nonākot līdz šim punktam, ieskumam jānorāda, ka LESD 65. panta 1. un 2. punkts ir daži no primārajās tiesībās paredzētajiem attaisnojuma veidiem attiecībā uz aprītes brīvību. Minētajās normās ir ietverti trīs vispārīgi izņēmumi, kuriem pašiem pēc tam ir noteikti ierobežojumi, tomēr galu galā tie paplašina dalībvalstu robežas. Tātad, [LESD 65. panta] 1. punkta a) apakšpunkts ir paredzēts attaisnojums nodokļu pasākumiem, kas nošķir situācijas, kuras nav objektīvi salīdzināmas; [šā panta] 1. punkta b) apakšpunkts ir ietverts vispārīgais attaisnojums, kas pamatojas uz sabiedriskās kārtības vai sabiedriskās drošības interesēm, un [šā panta] 2. punkts ir paredzēts pašs gadījums, kad piemēro ierobežojumus brīvībai veikt uzņēmējdarbību.

80. Es sākšu ar pirmo attaisnojuma – proti, to, kas ietverts LESD 65. panta 1. punkta a) apakšpunktā, – analīzi. Kā zināms, šis attaisnojums, kas attiecas vienīgi uz valsts “nodokļu tiesību” pasākumiem, kuri paredz atšķirīgas attieksmes piemērošanu, jau bija izklāstīts Tiesas judikatūrā pat pirms LESD 65. panta stāšanās spēkā. Tātad, kā jau Tiesa ir atzinusi spriedumā lietā *Verkooijen* (48), judikatūrā ir atzīts – pirms bija stājies spēkā LESD 65. pants (tobrīd – EK līguma 73.d pants) un it īpaši kopš sprieduma lietā *Schumacker* (49) –, ka valsts nodokļu normas, kurās noteiktas zināmas atšķirības, kas pamatojas galvenokārt uz nodokļu maksātāju dzīvesvietu, var uzskatīt par saderīgām ar Savienības tiesību sistēmu, ja tās tiek piemērotas objektīvi nesalīdzināmās situācijās. Līdz ar to, kaut arī tagad Tiesa piemēro LESD 65. panta 1. punkta a) apakšpunktu, to darot, tā pamatojas uz savu iepriekšējo judikatūru, piemērojot dubultu *pro rata*.

81. Pirmajā posmā tiek noskaidrots, vai valsts norma vai līgums attiecas uz objektīvi salīdzināmām situācijām. Ja tiek secināts, ka tā nav, pasākums ir jāatzīst par tiesisku (50). Tomēr, ja secinājums ir pretējs, jāveic nākamā pārbaude: konstatējot, ka situācijas ir salīdzināmas, Tiesai ir jānosaka, vai pastāv primārs vispārīgais interešu iemesls, kas saskaņā ar samērīguma principu var attaisnot pasākuma tiesiskumu (51). Šajā otrajā posmā jāizvērtē tādā iemeslī kā, piemēram, nodokļu sistēmas konsekvence (52) vai krāpšanas nodokļu jomā apkarošanas efektivitāte (53).

82. Kā izriet no lietas, apstrīdētais Francijas nodoklis ir daļa no vienotas nodokļu sistēmas, kuras ietvaros nodoklis tiek piemērots juridisko personu nekustamajam īpašumam. Ēmot vērā vispārīgā nosacījuma, kas paredz pienākumu samaksāt nodokli, juridiskās personas, kuru vadības faktiskā atrašanās vieta ir Francijā, un tās, kuru vadības faktiskā atrašanās vieta ir ārpus Francijas, ir vienādā situācijā attiecībā uz nodokļa piemērošanu nekustamajam īpašumam (54). Ēmot vērā, ka atšķirīgā attieksme ir saistīta ar priekšrocību attiecībā uz nodokli, runa ir par salīdzināmu situāciju, kas rada diskrimināciju, kura tādā neatbilst LESD 65. panta 1. punkta a) apakšpunkta b) tēbai.

83. Tagad bētu jānosaka, vai atšķirīgā attieksme ir saistīta ar primāru vispārīgā interešu iemeslu un, konkrētāk, kā to apgalvo dalībvalstis, kuras piedalās tiesvedībā, ar iemeslu, kas saistīts ar krāpšanas nodokļu jomā apkarošanas efektivitāti.

84. Spriedumā lietā *Elisa* Tiesa, atgādinot, ka judikatūra atļauj šo attaisnojumu vienīgi tad, ja runa ir par pilnīgi mērķslēgīgu struktūru, kuras izveidotas, lai apietu nodokļu likumu (55), uzsvēra divus elementus, kas tai īpaši secināt, ka CGI 990.E pants, ja to piemēro attiecībā uz kapitāla apriti starp dalībvalstīm, neietilpst šajā attaisnojumā. Pirmkārt, Tiesa norādīja, ka

Direkt?va 77/799/EEK (56) par dal?bvalstu kompetento iest?žu savstarp?jo pal?dz?bu tiešo un netiešo nodok?u jom? izveido visp?r?ju ietvaru attiec?b? uz sadarb?bu un inform?cijas apmai?u, kurš atvieglo katras valsts iest?d?m kr?pšanas apkarošanu p?robežu kontekst? (57).

Turpin?jum?, uzsverot, ka Direkt?vas 77/799/EEK 8. panta 1. punkts, kuru var?ja piem?rot sprieduma liet? *Elisa* faktiem, paredz atbr?vojumu no š?das sadarb?bas, Tiesa atsauc?s uz past?v?go judikat?ru, saska?? ar kuru, pat konstat?jot, ka min?t? norma ir piem?rojama, nekas neliedz attiec?gaj?m nodok?u iest?d?m piepras?t nodok?u maks?t?jam sniegt pier?d?jumus, ko t?s uzskata par nepieciešamiem, lai prec?zi apr??in?tu attiec?gos nodok?us, un vajadz?bas gad?jum? atteikt atbr?vojumu no nodok?a, ja šie pier?d?jumi netiek sniegti (58).

85. Balstoties uz šo pamatu, Tiesa spriedum? liet? *Elisa* secin?ja par CGI 990.E panta nesader?bu [ar L?gumu] un noraid?ja visp?r?jo interešu iemesla esam?bu, kas pamatojas uz kr?pšanas nodok?u jom? apkarošanu (59). Kaut ar? Tiesa atzina, ka Francijas nodok?u iest?d?m b?tu sarež??ti veikt attiec?g?s darb?bas, lai apr??in?tu vai veiktu attiec?go nodok?u iesp?jamo p?rbaudi, Francijas [nodok?u] regul?juma probl?ma ir t? meh?nisk? pieeja, kas ne?auj attiec?gaj?m sabiedr?b?m iesniegt nek?dus dokumentus, kas ?autu pier?d?t savu akcion?ru identit?ti, un cita veida inform?ciju, ko Francijas nodok?u iest?des b?tu uzskat?jušas par vajadz?gu. L?dz ar to t?ds atbr?vojums, kurš nek?di ne?auj nodok?u maks?t?jam sadarboties ar nodok?u iest?d?m, t?d?j?di radot neatsp?kojamu prezumpciju par kr?pšanu, p?c Tiesas dom?m, ir nesam?r?gs un t?tad p?rk?pj L?gumus (60).

86. Šaj? liet? iesaist?t?s ties?bu normas ir b?tiski atš?ir?gas, jo nodoklim pak?aut?s juridisk?s personas vad?bas faktisk? atrašan?s vieta ir AZT, un konkr?ti, Britu Virdž?nu salas, attiec?b? uz kur?m nepiem?ro Savien?bas atvasin?t?s ties?bas, iz?emot gad?jumus, kad konkr?ti ir noteikts cit?di. K? jau es to iepriekš esmu nor?d?jis, Savien?bas ties?bas attiec?b? uz AZT ir j?piem?ro katr? atseviš?? gad?jum?, kad attiec?g?s normas ir da?a no prim?raj?m ties?b?m. Pret?j? gad?jum? atvasin?taj?s ties?b?s j?b?t konkr?tai nor?dei par to piem?rošanu attiec?b? uz vienu vai vair?k?m AZT, lai t?s var?tu ?stenot min?taj?s teritorij?s.

87. Tas t? nav Direkt?vas 77/799 gad?jum? attiec?b? uz Britu Virdž?nu sal?m. K? to ir nor?d?jusi Komisija un vair?kas dal?bvalstis, kuras iesniedza savus apsv?rumus šaj? liet?, š? direkt?va nav piem?rojama t?d? gad?jum?, k?ds ir izskat?maj? liet?, kur? dal?bvalsts, proti, Francijas Republika, pieprasa administrat?vu sadarb?bu nodok?u jom? no k?das AZT, šaj? gad?jum? no Britu Virdž?nu sal?m. Man ar? bija izdev?ba pajaut?t Apvienot?s Karalistes p?rst?vim, vai izskat?m?s lietas faktu rašan?s laik? starp Apvienoto Karalisti un Britu Virdž?nu sal?m ir vai ir bijis nosl?gts k?ds sadarb?bas l?gums nodok?u jom?. Atbilde bija noliedzoša. T?d?j?di runa ir par AZT, kas pak?autas savam regul?jumam, attiec?b? uz kuru nav administrat?v?s sadarb?bas instrumentu nodok?u jom?, pat ne ar dal?bvalsti, ar kuru teritorijai ir ?paša saikne.

88. Šaj? zi?? dažas atbildes attiec?b? uz Britu Virdž?nu salu ?pašo statusu var atrast judikat?r?, kas saist?ta ar kapit?la br?vas aprites ?r?jo virz?bu. Manupr?t, ir lietder?gi atkal min?t spriedumu liet? A, kur? Tiesa liet?, kas sk?ra trešo valsti, uzsv?ra Eiropas saska?ošanas pas?kumu noz?m?gumu sabiedr?bu gr?matved?bas jom? (61). Fakts, ka sabiedr?bas, kas re?istr?tas Savien?bas valst?s, ir pak?autas vienotam gr?matved?bas rež?mam, Tiesas v?rdiem run?jot, “dod nodok?u maks?t?jam iesp?ju sniegt uzticamu un p?rbaud?mu inform?ciju par cit? dal?bvalst? dibin?tas sabiedr?bas strukt?ru vai darb?bu” (62). Un, gluži pret?ji, š?das garantijas netiek nodrošin?tas nodok?u maks?t?jam “attiec?b? uz sabiedr?bu, kas dibin?ta treš? valst?, kurai nav pien?kuma piem?rot šos Kopienu pas?kumus” (63). ?emot v?r?, ka š?das gr?matved?bas saska?ošanas neesam?ba attiecas ar? uz Britu Virdž?nu sal?m, es uzskatu, ka risin?jums spriedum? liet? *Elisa*, kur? Francijas iest?d?m tika p?rmests, ka t?s liedza nodok?u maks?t?jam iesniegt attiec?go inform?ciju, attiec?b? uz izskat?mo lietu b?tu j?preciz?.

89. ?emot v?r? iepriekš teikto, ir skaidri redzams, ka dal?bvalsts, šaj? gad?jum? Francijas Republika, nedr?kst?tu izmantot Direkt?vu 77/799 un ka t?d? gad?jum? k? izskat?maj? liet?, ja nodok?u maks?t?jam b?tu at?auts iesniegt pier?d?jumus, nav teikts, ka tai oblig?ti b?tu dar?šana ar saska?otu gr?matved?bas inform?ciju, jo nodoklim pak?aut?s juridisk?s personas vad?bas faktisk? atrašan?s vieta ir Britu Virdž?nu salas. Ja šis ir tiesiskais konteksts, kur? risin?s tiesved?ba starp *Prunus* un Francijas nodok?u iest?d?m, tad no Tiesas judikat?ras izriet, ka Francijas Republika dr?kst likum?gi atsaukties uz prim?ro visp?r?jo interešu iemeslu, kas saist?ts ar kr?pšanas nodok?u jom? apkarošanu.

90. No otras puses, š?ds š?iet l?mums, k?du Tiesa, atrisinot neskaidr?bas, kuras vair?kk?rt bija raduš?s min?t? CGI 990.E panta sakar?, nesen ir pie??musi tiesved?b?, kur? ?rzemju sabiedr?ba atrad?s Lihtenštein?. Jau min?taj? spriedum? liet? *Établissements Rimbaud* Tiesa nor?d?ja uz atš?ir?go situ?ciju šaj? liet? un liet? *Elisa*, atk?rtoti uzsverot, ka ties?bu akti abos gad?jumos iev?rojami atš?iras (64). Piln?guma labad ir j?nor?da, ka spriedum? liet? *Établissements Rimbaud* tika konstat?ts, ka Lihtenštein? direkt?vas sabiedr?bu gr?matved?bas jom? j?piem?ro saska?? ar EEZ l?guma XXII pielikumu (65), un pat šaj? situ?cij? Tiesa uzskat?ja, ka j?atsaucas uz prim?ro visp?r?jo interešu iemeslu, kas saist?ts ar kr?pšanas nodok?u jom? apkarošanu. No sprieduma, š?iet, izriet, ka svar?g?kais jaut?jums lietas b?t?bas anal?z? bija Direkt?vas 77/799 nepiem?rojam?ba EEZ kontekst?, nevis saska?ošana gr?matved?bas jom? (66).

91. Izskat?maj? liet? abi šie faktori ir ?stenojušies: attiec?b? uz to nav piem?rojama Direkt?va 77/799, un nekas ar? nenor?da, ka past?v?tu saska?ošana sabiedr?bu gr?matved?bas jom?. Francijas iest?des ne vien nevar izmantot min?taj? direkt?v? paredz?tos sadarb?bas meh?nismus, bet, pat atz?stot nodok?a maks?t?ja iesniegtos dokument?los pier?d?jumus, t?m b?tu gr?ti p?rbaud?t to patiesumu un likum?bu. Nepast?vot t?diem sadarb?bas instrumentiem, k?di ir dal?bvalstu starp?, ir pamatoti atz?t, ka Francijas Republika k? nosac?jumu atbr?vojumam no nodok?a izvirza nol?guma par administrat?v?s pal?dz?bas sniegšanu, lai nov?rstu kr?pšanu nodok?u jom? vai vienošan?s, kas nodrošina vienl?dz?bas principu attieksm? pret nodok?u maks?t?jiem, esam?bu.

92. T?d?j?di, atbildot uz *Tribunal de Grande Instance de París* uzdoto jaut?jumu, es uzskatu, ka LESD 63. pants ir interpret?jams t?d?j?di, ka tas pie?auj t?du valsts tiesisko regul?jumu, k?ds ir noteikts CGI 990.D un n?kamajos pantos, kas juridisk?m person?m ar vad?bas faktisko atrašan?s vietu Francij? vai – kopš 2008. gada 1. janv?ra – k?d? no Eiropas Savien?bas dal?bvalst?m pieš?ir iesp?ju sa?emt atbr?vojumu no apstr?d?t? nodok?a un kas – cikt?l tas attiecas uz juridisk?m person?m ar vad?bas faktisko atrašan?s vietu treš?s valsts teritorij? – š?das iesp?jas izmantošanu padara atkar?gu no t?, vai starp Franciju un šo valsti ir nosl?gts

administratīvās sadarbības nolīgums par krāpšanas apkarošanu nodokļu jomā un izvairīšanās no nodokļu maksāšanas, vai arī, ja, piemērojot kādā nolīgumā ietvertu atrunu par nediskrimināciju pilsonības dēļ, šā m juridiskajām personām nav jāmaksā lielāks nodoklis nekā tas, kas jāmaksā juridiskām personām, kuru vadības faktiskā atrašanās vieta ir Francijā.

93. Konstatējot, ka ir izpildīts LESD 65. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētais attaisnojums, un, ņemot vērā, ka līdz šim izvērstie argumenti ir pietiekami, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz pirmo prejudiciālo jautājumu, es uzskatu, ka nav jāturpina analizēt pārējās šajā likuma pantā paredzētos izņēmumus.

V – Par otro prejudiciālo jautājumu

94. Savā otrajā prejudiciālajā jautājumā *Tribunal de Grande Instance de Paris* vēlas noskaidrot, vai LESD 63. un ņemot vērā, ka līdz šim izvērstie argumenti ir pietiekami, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz pirmo prejudiciālo jautājumu, es uzskatu, ka nav jāturpina analizēt pārējās šajā likuma pantā paredzētos izņēmumus.

95. Atbilde uz šo jautājumu izriet no piedāvātās atbildes uz līguma [sniegt prejudiciālu nolīgumu] pirmo jautājumu. Tādējādi, ja dalībvalsts var noteikt tās ierobežojumus attiecībā uz kapitāla brīvību apriti, kādi iepriekš analizēti izskatāmā lietā, un tas ir atbilstoši Līgumiem, tad nekas neliedz minētās valsts tiesiskajā regulājumā paredzēt solidāru atbildību par nodokļa samaksu. Šāda veida regulējums, ja tas izpaužas samērīgā, nediskriminājošā veidā un ir vērstas uz to, lai sasniegtu ar vispārīgām interesēm saistītu leģitīmu mērķi, būtībā nav pretrunā LESD 63. panta 1. punktam.

96. Faktiski Savienības likumdevējs jau pats ir atzinis solidaritātes mehānismu netiešo nodokļu jomā, kura mērķis ir garantēt nodokļu parāda samaksu un līdz ar to – cēlu pret krāpšanu [nodokļu jomā]. Kā zināms, Direktīvas 77/388/EEK (67) 22. panta 7. punktā noteikts, ka dalībvalstis veic "vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās personas, kuras [...] uzskata par atbildīgām par nodokļa samaksu tādā nodokļa maksātāja vietā, kurš reālistiski citā valstī, vai kuras ir solidāri atbildīgas par nodokļa samaksu, izpilda iepriekš minētos pienākumus, kas attiecas uz deklarāciju un maksājumu". Tādējādi solidārs atbildības mehānismam, ciktāl tas ir instruments, kas ļauj dalībvalstīm iekasēt nodokļu parādu, nav obligāti jābūt kapitāla brīvības aprītes ierobežojumam.

97. Šo secinājumu pastiprina gadījums, kad minētās atbildības mehānisms tiek piemērots nediskriminājošā veidā situācijās, kurās nepastāv saikne ar Savienības tiesību m. Tādējādi, ja Francijas Republikas nodokļu tiesiskajā regulājumā attiecībā tikai uz iekšjiem gadījumiem ir paredzēta norma par solidāru atbildību nodokļu jomā, nav pietiekama pamata, lai secinātu, ka tādā gadījumā, kāds ir izskatāmā lietā, pastāv ierobežojums. Šis apstāklis acīmredzami ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

98. Tas pats jāsaka arī saistībā ar samērīguma principu. Pasākums, kas nosaka solidāru atbildību nodokļu jomā, būdams instruments cēlā pret krāpšanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, ir piemērots un nepieciešams, lai sasniegtu šos mērķus. Ja Francijas tiesību normas garantē sabiedrību, kurā tiek inkriminēta [solidāru atbildība], personāgo identitāti tādā veidā, ka šo atbildību var attiecināt uz visu grupu, tad pasākuma robežas nevar uzskatīt par pietiekami nopietni pārkāptām, lai uzskatītu šo pasākumu par nesamērīgu. Šādos apstākļos iesniedzējtiesas kompetencē arī ir precizēt, vai Francijas regulējums nodokļu jomā garantē to, ka parāda atmaksa solidāri tiek pieprasīta vienīgi no tām juridiskajām personām, kuras var attiecināt uz vienu vienību.

99. Tāpēc es ierosinu Tiesai uz otro prejudiciālo jautājumu atbildēt, paziņojot, ka LESD 63. pants ir interpretējams tādējādi, ka tas pieļauj tādus tiesību normu kā *Code général des impôts* 990.F pants, saskaņā ar kuru nodokļu dienesti var paredzēt solidāru atbildību par *Code général des impôts* 990.D un nākamajos pantos paredzēto nodokļa samaksu visām juridiskajām personām, kas ir saistītas ar nodokļa parādnieku(-iem) un nekustamo īpašumu vai tiesībām uz to, ciktāl minētā tiesību norma tiek īstenota samērīgi un nediskriminējošā veidā.

VI – Secinājumi

100. Ēmot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Tribunal de Grande Instance de Paris* uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) LESD 63. pants ir interpretējams tādējādi, ka tas pieļauj tādus valsts tiesisko regulējumu, kāds ir noteikts CGI 990.D un nākamajos pantos, kas juridiskām personām ar vadības faktisko atrašanās vietu Francijā vai – kopš 2008. gada 1. janvāra – kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm piešķir iespēju saņemt atbrīvojumu no apstrādātā nodokļa un kas – ciktāl tas attiecas uz juridiskām personām ar vadības faktisko atrašanās vietu trešās valsts teritorijā – šādas iespējas izmantošanu padara atkarīgu no tā, vai starp Franciju un šo valsti ir noslēgtas administratīvās sadarbības nolīgums par krāpšanas apkarošanu nodokļu jomā un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, vai arī no tā, ka, piemērojot kādā nolīgumā ietvertu atrunu par nediskrimināciju pilsonības dēļ, šām juridiskajām personām nav jāmaksā lielāks nodoklis nekā tas, kas jāmaksā juridiskām personām, kuru vadības faktiskā atrašanās vieta ir Francijā;

2) LESD 63. pants ir interpretējams tādējādi, ka tas pieļauj tādus tiesību normu kā *Code général des impôts* 990.F pants, saskaņā ar kuru nodokļu dienesti var paredzēt solidāru atbildību par *Code général des impôts* 990.D un nākamajos pantos paredzēto nodokļa samaksu visām juridiskajām personām, kas ir saistītas ar nodokļa parādnieku(-iem) un nekustamo īpašumu vai tiesībām uz to, ciktāl minētā tiesību norma tiek īstenota samērīgi un nediskriminējošā veidā.

1 – Oriģinālvārdā – spāņu

2 – 2007. gada 11. oktobra spriedums lietā C-451/05 (Krājums, I-8251. lpp.) un 2010. gada 28. oktobra spriedums lietā C-72/09 (Krājums, I-0000. lpp.).

3 – OV L 263, 1. lpp.

4 – OV L 314, 1. lpp.

5 – Skat. Hinojosa Martínez, L. M., *La regulación de los movimientos de capital desde una perspectiva europea* [Kapitāla kustības regulāšana no Eiropas perspektīvas], izd.: McGraw Hill, Madride, 1997, 11. un nākamās lpp. Arī pati Tiesa ir uzsvērusi iemeslus, kas pamato šo liberalizāciju, savā 2007. gada 18. decembra spriedumā lietā C-101/05 A (Krājums, I-11531. lpp.).

31. punkts).

6 – Skat. LESD 64.–66. pantu, k? ar? LESD 75. panta 1. un 2. punktu.

7 – Kritiski par to – skat. Terra, B. un Wattel, P., *European Tax Law*, 4. izd., H?ga: Kluwer, 52. lpp.

8 – EEK l?guma 131.–136. pants to ori?in?laj? redakcij?, lai gan ir interesanti piebilst, ka t?ds pats regul?jums netika paredz?ts ne attiec?b? uz EOTK, ne *Euratom*.

9 – Skat. EK l?guma IV pielikumu t? ori?in?laj? redakcij?.

10 – 1957. gada 25. marta l?guma ?stenošanas konvencija, kuru parakst?ja sešas Kopienas dibin?t?jvalstis.

11 – L?dz šodienai Padome ir pie??musi vair?kus š?da rakstura l?mumus, jaun?kais no kuriem ir L?mums 2001/822, kurš pašreiz ir sp?k? un kura termi?š beidzas 2011. gada 31. decembr?.

12 – Par AZT v?sturi, att?st?bu un š?br?ža statusu skat. Tesoka, L. un Ziller, J. (direktori), *Union Européenne et outre-mers. Unis dans leur diversité*, Marse?a: Presses Universitaires d'Aix-Marseille, 2008.

13 – Termi?ns “asoci?cija” šeit j?saprot cit? noz?m? nek? taj?, kura tam tiek pieš?irta t?da paša nosaukuma starptautiskajos l?gumos, ko parakst?jusi Savien?ba ar treš?m valst?m. AZT gad?jum? runa dr?z?k ir par *pieš?irtu*, vienpus?ju asoci?ciju, kura laika gait? ir p?rtapusi dr?z?k par *partner?bu*, k? to nor?da Dormoy, D., “Association des Pays et Territoires d’outre-mer (PTOM) à la Communauté Européenne”, *JurisClasseur Europe Traité*, 2007, 25. lpp.

14 – 1990. gada 12. septembra spriedums apvienotaj?s liet?s C?100/89 un C?101/89 *Kaefer* un *Procacci* (*Recueil*, l?4647. lpp., 8.–10. punkts), kas v?l?k apstiprin?ts ar 1992. gada 12. febru?ra spriedumu liet? C?260/90 *Leplat* (*Recueil*, l?643. lpp.), kuras pamat? bija *Papeete* (Fran?u Polin?zija) miertiesas uzdotsais prejudici?lais jaut?jums.

15 – 2006. gada 12. septembra spriedums liet? C?300/04 *Eman* un *Sevinger* (Kr?jums, l?8055. lpp.).

16 – 2006. gada 7. septembra spriedums liet? C?470/04 *N* (Kr?jums, l?7409. lpp., 11. un 28. punkts). K? izriet no sprieduma, *N* p?rc?la savu adresi no N?derlandes uz Apvienoto Karalisti. Br?d?, kad vi?š aizbrauca no N?derlandes, vi?am pieder?ja tr?s viena ?pašnieka sabiedr?bas ar ierobežotu atbild?bu, uz kur?m attiec?s N?derlandes ties?bas (*besloten vennootschappen*) un kuru faktisk? adrese no š? br?ža bija Kirasao (N?derlandes Anti??s). Iesp?jams, ka l?mums, pie kura Tiesa non?ca, bija saist?ts ar faktu, ka uz trim min?taj?m sabiedr?b?m attiec?s dal?bvalsts likums, tom?r katr? zi?? neapstr?dams ir fakts, ka Tiesas attieksme pret *N* bija t?da pati k? pret jebkuru akcion?ru, kura uz??mums atrodas dal?bvalst?.

17 – 1999. gada 28. janv?ra spriedums liet? C?181/97 *Van der Kooy* (*Recueil*, l?483. lpp., 34.–39. punkts).

18 – Padomes 1992. gada 16. j?nija Direkt?va, ar ko paredz vesel?bas noteikumus attiec?b? uz svaigpiena, termiski apstr?d?ta piena un piena produktu ražošanu un laišanu tirg? (OV L 268, 1. lpp.).

19 – 1999. gada 21. septembra spriedums liet? C?106/97 *DADI* un *Douane?Agenten* (*Recueil*, l?5983. lpp., 35.–37. punkts).

20 – 1979. gada 4. oktobra atzinums liet? 1/78 (*Recueil*, I?2871. lpp., 61. un 62. punkts) un 1994. gada 15. novembra atzinums liet? 1/94 (*Recueil*, I?5267. lpp., 17. punkts).

21 – Visp?r?gi skat. 1974. gada 21. j?nija spriedumu liet? 2/74 *Reyners* (*Recueil*, 631. lpp., 21. punkts), 1995. gada 30. novembra spriedumu liet? C?55/94 *Gebhard* (*Recueil*, I?4165. lpp., 25. punkts), un konkr?t?k – 2006. gada 14. septembra spriedumu liet? C?386/04 *Centro di Musicologia Walter Stauffer* (Kr?jums, I?8203. lpp., 18. punkts), kur? [Tiesa] balst?ja savu anal?zi uz š?du premisu: “[..] lai noteikumus, kas attiecas uz ties?b?m veikt uz??m?jdarb?bu, var?tu piem?rot, ir j?nodrošina past?v?ga kl?tb?tne uz?emošaj? dal?bvalst?, un nekustama ?pašuma ieg?des vai pieder?bas gad?jum? š? ?pašuma p?rvaldei j?b?t akt?vai. Tom?r no iesniedz?jtiesas sniegt? faktisko apst?k?u apraksta izriet, ka telpas V?cij? fondam nepieder t?d??, lai veiktu savu darb?bu, un ka pakalpojums, kas nepieciešami, lai iznom?tu nekustamo ?pašumu, sniedz V?cijas p?rvaldnieks. [..]. T?d?j?di ir j?secina, ka t?dos apst?k?os k? pamata liet? nepiem?ro normas, kas reglament? br?v?bu veikt uz??m?jdarb?bu” (19. un 20. punkts).

22 – Iepriekš min?tais spriedums liet? *Elisa* (63.–65. punkts).

23 – Šaj? zi??, bet tiesved?bas kontekst? attiec?b? uz treš?m valst?m un nevis uz AZT, skat. iepriekš min?to spriedumu liet? A (29. punkts), k? ar? iepriekš 16. zemsp?tras piez?m? min?to spriedumu liet? N, ?emot v?r? šeit apl?kot?s nianses.

24 – L?muma 2001/822 63. pants, saska?? ar kuru dokumentu st?jas spēkā 2001. gada 2. decembr?, L?muma 91/482 darb?bai beidzoties iepriekš?j? dien?.

25 – Mans izc?lums.

26 – Š? norma rada zin?mas šaubas daž?do t?s tulkojumu d??. Fran?u valodas versij? šaj? pant? ir noteikts, ka “les États membres et les autorités des PTOM n’imposent aucune restriction aux libres mouvements des capitaux concernant les investissements directs réalisés *dans des sociétés constituées conformément au droit de l’État membre du pays ou territoire d’accueil*” (mans izc?lums). Tom?r sp??u valod?, I?dz?s citu valodu versij?m (piem?ram, ang?u vai v?cu), run?jot par “sabiedr?b?m, kuras izveidotas saska?? ar uz??m?jas dal?bvalsts, zemes vai teritorijas ties?bu aktiem”, [š? norma] liek saprast, ka attiec?g?s sabiedr?bas ir t?s, attiec?b? uz kur?m piem?ro *vainu* dal?bvalsts ties?bu aktus, *vainu* AZT ties?bu aktus. No fran?u teksta, gluži pret?ji, izriet, ka min?tais pants attiecas uz sabiedr?b?m, *kur?m piem?ro dal?bvalsts ties?bu aktus un kuru juridisk? adrese ir AZT*, ar kuru min?tai valstij ir ?paša saikne, kas apstiprina Francijas vald?bas š?s normas interpret?ciju, saska?? ar kuru runa šeit b?tu par vienvirziena br?v?bu, kuras m?r?is ir AZT. Š? pretruna par?d?s ar? cit?s valodu versij?s, I?dz ar to Tiesai ir j?ie?em nost?ja attiec?b? uz vienu vai otru [versiju], lai gan I?mumu attiec?b? uz AZT att?st?bas virz?ba nor?da, ka pareiza ir fran?u versija.

27 – Skat. šo secin?jumu 21. punktu.

28 – T? to, piem?ram, interpret? N?derlandes Augst?k? tiesa sav? 2001. gada 13. j?lija spriedum? (Nr. 35 333, *BNB* 2001/323), ko v?l?k apstiprina 2005. gada 12. augusta spriedums (Nr. 39 935, *BNB* x). Šaj? zi?? skat. Smits, D. S., “The position of the EU Member States’ associated and dependent territories under the freedom of establishment, the free movement of capital and secondary EU law in the field of company taxation”, *Intertax*, Nr.º12, 2010.

29 – Saistībā ar preču brīvību apriti skat., piemēram, LESD 200. panta 3. punktu, kas ļauj AZT "uzlikt muitas nodokļus, kas vajadzīgi to attīstībai un industrializācijai vai arī papildina to budžetu kā fiskāli nodokļi".

30 – Spriedumā lietā A Tiesa noteica, ka "[...] ierobežojuma, kas pastāvja 1993. gada 31. decembrī, jādziens paredz, ka tiesību normām, kurās ietilpst attiecīgais ierobežojums, kopš šā datuma nepārtraukti bija jābūt attiecīgās dalībvalsts tiesību sistēmas daļai. Ja tas būtu citādi, dalībvalsts jebkurā brīdī varētu kapitāla aprītei uz trešm valstīm vai no tām no jauna ieviest ierobežojumus, kuri valsts tiesību sistēmā pastāvja 1993. gada 31. decembrī, bet netika saglabāti" (48. punkts). Tāpat arī skat. 2006. gada 12. decembra spriedumu lietā C-446/04 *Test Claimants in the FII Group Litigation* (Krājums, I-11753. lpp., 192. punkts) un 2007. gada 24. maija spriedumu lietā C-157/05 *Holböck* (Krājums, I-4051. lpp., 41. punkts).

31 – 1988. gada 24. jūnija Direktīva 88/361/EEK par Līguma 67. panta īstenošanu (OV L 178, 5. lpp.) nosaka, ka tiešie ieguldījumi nekustamajā īpašumā ir "īpašumi un zemes pirkumi un īpašumi celtniecībā, ko privātpersonas veic, lai gūtu ienākumus vai izmantotu personiskām vajadzībām. Pie šīs kategorijas pieder arī tiesības noteiktu laiku izmantot svešu īpašumu, servitūta tiesības un būvniecības tiesības". Šim formulījumam, kā jau to Tiesa ir vairākkārt norādījusi, ir interpretatīvs raksturs saistībā ar termina "tiešs ieguldījums nekustamajā īpašumā" lietošanu attiecībā uz kapitāla brīvību apriti (skat. 1999. gada 16. marta spriedumu lietā C-222/97 *Trummer* un *Mayer* (Krājums, I-1661. lpp., 21. punkts), 2001. gada 11. janvāra spriedumu lietā C-464/98 *Stefan* (*Recueil*, I-173. lpp., 5. punkts), iepriekš minēto spriedumu lietā *Centro di Musicologia Walter Stauffer* (22. punkts) un iepriekš minēto spriedumu lietā *Elisa* (33. un 34. punkts)).

32 – Iepriekš minētie atzinumi lietās 1/78 (62. punkts) un 1/94 (17. punkts).

33 – Skat. šo secinājumu 37. punktu un tajā minēto judikatūru.

34 – Par šo normu skat. Hindelang, S., *The Free Movement of Capital and Foreign Direct Investment*, Oksforda: Oxford University Press, 2009, 275. un nākamās lpp.

35 – Šajā ziņā skat. iepriekš minēto Hindelang, S., 280.–291. lpp.

36 – Iepriekš minētais spriedums lietā *Elisa*.

37 – Iepriekš minētais spriedums lietā *Elisa* (78. punkts).

38 – Iepriekš minētais spriedums lietā A.

39 – Skat. LESD 64. panta 1. punktu, 66. pantu un 75. panta 1. un 2. punktu.

40 – Iepriekš minētais spriedums lietā A (35.–38. punkts).

41 – Iepriekš minētais spriedums lietā *Test Claimants in the FII Group Litigation* (171. punkts).

42 – Ēnerģladvokāts Ņvs Bots [Yves Bot] savos secinājumos, kas sniegti iepriekš minētajā spriedumā lietā A, to skaidri formulē šādi: "Līgumā nav precizēts, kādu iemeslu dēļ minētās brīvības piemērojamāba tiek paplašināta attiecībā uz trešm valstīm. Vispārīgāk ir tas, ka šāda paplašināšana ir saistīta ar Kopienas monetārās politikas attīstību. Tomēr, ja dalībvalstis gribētu, lai mērķu atšķirībā atsaucas uz liberalizācijas piemērojamību attiecībā ar trešm valstīm, tām būtu jāizklāsta atšķirīgi kapitāla brīvības aprītes principi Kopienas ietvaros un ārpus Kopienas, kā tas ir bijis iepriekš. Tas, ka, neraugoties uz atšķirīgiem mērķiem, dalībvalstis ir izvēlējušās nostiprināt šo aprītes brīvību identiskā redakcijā un vienā Līguma pantā, manuprāt, ir

izskaidrojams tikai ar v?lmi abos gad?jumos to piem?rot vien?di" (77. punkts).

43 – Iepriekš min?tais spriedums liet? *Établissements Rimbaud*.

44 – Skat. 2003. gada 23. septembra spriedumu liet? C?452/01 *Ospelt un Schlössle Weissenberg* (*Recueil*, I?9743. lpp., 29. punkts), 2004. gada 1. apr??a spriedumu liet? C?286/02 *Bellio F.lli* (*Recueil*, I?3465. lpp., 34. punkts), 2006. gada 23. febru?ra spriedumu liet? C?471/04 *Keller Holding* (Kr?jums, I?2107. lpp., 48. punkts), 2009. gada 11. j?nija spriedumu liet? C?521/07 Komisija/N?derlande (Kr?jums, I?4873. lpp., 15. punkts), 2008. gada 23. oktobra spriedumu liet? C?157/07 *Krankenheim Ruhesitz am Wannsee?Seniorenheimstatt* (Kr?jums, I?8061. lpp., 24. punkts) un 2009. gada 19. novembra spriedumu liet? C?540/07 Komisija/It?lija (Kr?jums, I?10983. lpp., 65. punkts).

45 – Iepriekš min?tais spriedums liet? *Établissements Rimbaud* (25.–29. punkts).

46 – Iepriekš min?tais spriedums liet? A (36. un 37. punkts) un iepriekš min?tais spriedums liet? *Test Claimants* (170. un 171. punkts).

47 – Iepriekš min?tais spriedums liet? *Elisa* (75.–78. punkts) un iepriekš min?tais spriedums liet? *Établissements Rimbaud* (25.–29. punkts).

48 – 2000. gada 6. j?nija spriedums liet? C?35/98 *Verkooijen* (*Recueil*, I?4071. lpp., 43. punkts).

49 – 1995. gada 14. febru?ra spriedums liet? C?279/93 *Schumacker* (*Recueil*, I?225. lpp.).

50 – Skat. 2005. gada 8. septembra spriedumu liet? C?512/03 *Blanckaert* (Kr?jums, I?7685. lpp., 39. punkts) un 2008. gada 20. maija spriedumu liet? C?194/06 *Orange European Smallcap Fund* (Kr?jums, I?3747. lpp., 65. punkts).

51 – Skat. iepriekš min?to spriedumu liet? *Verkooijen* (56.–61. punkts) un 2004. gada 7. septembra spriedumu liet? C?319/02 *Manninen* (Kr?jums, I?7477. lpp., 52. punkts).

52 – 2004. gada 15. j?lija spriedums liet? C?242/03 *Weidert un Paulus* (Kr?jums, I?7379. lpp., 17. punkts).

53 – Iepriekš min?tais spriedums liet? *Centro di Musicologia Walter Stauffer* (47. punkts).

54 – Šaj? paš? zi?? skat. ?ener?ladvok?ta Jana Mazaka [*Ján Mazák*] secin?jumus, sniegtus iepriekš min?taj? spriedum? liet? *Elisa* (87.–91. punkts), tieši atsaucoties uz iepriekš min?to spriedumu liet? *Manninen* (36. punkts).

55 – Iepriekš min?tais spriedums liet? *Elisa* (91. punkts), t?pat ar? 2000. gada 26. septembra spriedums liet? C?478/98 Komisija/Be??ija (*Recueil*, I?7587. lpp., 45. punkts), 2004. gada 4. marta spriedums liet? C?334/02 Komisija/Francija (*Recueil*, I?2229. lpp., 27. punkts) un 2006. gada 12. septembra spriedums liet? C?196/04 *Cadbury Schweppes un Cadbury Schweppes Overseas* (Kr?jums, I?7995. lpp., 50. punkts).

56 – Padomes 1977. gada 19. decembra Direkt?va par dal?bvalstu kompetentu iest?žu savstarp?ju pal?dz?bu tiešo un netiešo nodok?u jom? (OV L 336, 15. lpp.; EE/09/01, 94. lpp.).

57 – Iepriekš min?tais spriedums liet? *Elisa* (92.–94. punkts).

58 – Iepriekš min?tais spriedums liet? *Elisa* (95. un 96. punkts), atsaucoties uz 2007. gada 30. janv?ra spriedumu liet? C?150/04 Komisija/D?nija (Kr?jums, I?1163. lpp., 54. punkts). Tom?r š?

pieeja Tiesas judikat?ra tika izstr?d?ta, jau s?kot ar Tiesas 1992. gada 28. janv?ra spriedumu liet? C?204/90 *Bachmann* (*Recueil*, I?249. lpp., 20. punkts).

59 – Iepriekš min?tais spriedums liet? *Elisa* (100. un 101. punkts).

60 – Iepriekš min?tais spriedums liet? *Elisa* (97.–99. punkts).

61 – Iepriekš min?tais spriedums liet? A (62. punkts). Šo pašu nost?ju pauž ar? ?ener?ladvok?ts ?vs Bots savu min?t?s lietas sakar? sniegto secin?jumu 141.–143. punkt?.

62 – Turpat.

63 – Turpat.

64 – Iepriekš min?tais spriedums liet? *Établissements Rimbaud* (46. punkts).

65 – Iepriekš min?tais spriedums liet? *Établissements Rimbaud* (42. punkts).

66 – Attiec?b? uz kapit?la br?vu apriti starp It?lijas Republiku un Norv??iju, Islandi un Lihtenšteinu skat. ar? 2009. gada 19. novembra spriedumu liet? C?540/07 Komisija/It?lija (Kr?jums, I?10983. lpp., 66.–73. punkts).

67 – Padomes 1977. gada 17. maija Sest? direkt?va par to, k? saska?ojami dal?bvalstu ties?bu akti par apgroz?juma nodok?iem – Kop?ja pievienot?s v?rt?bas nodok?u sist?ma: vienota apr??inu b?ze (OV L 145, 1. lpp.; EE 09/01, 54. lpp.).